ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΣΤ΄ 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1928 ΑΡΙΘ 33—34

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ ΚΑΙ Η ΕΙΡΗΝΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Μετὰ τὸν τελευταῖον φρικώδη πόλεμον πολλοὶ σοφοὶ καὶ ὀργανώσεις ἐν τῇ Δύσει μελετοῦν καὶ ἐργάζονται πολλαχῶς πρὸς ἐξεύρεσιν τῶν μέσων τῆς εἰρήνης τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ φοβερὰ καὶ ἀπαίσια ἀποτελέσματα τοῦ φρικωδεστάτου τῶν πολέμων, ὅσους ἀναγράφει ἡ παγκόσμιος ἱστορία, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τοὺς εὐγενεῖς εἰρηνοφίλους νὰ συνέλθουν εἰς συνέδρια καὶ νὰ μελετήσουν τὰ μέσα τῆς εἰρήνης καὶ τῆς λύσεως τῶν διαφορῶν καὶ ἐρίδων τῶν κρατῶν, οὐχὶ διὰ μυριονέκρων πολέμων καὶ μαχῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς διαιτησίας. Εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ὑπεβλήθησαν πολλὰ ὑπομνήματα πρὸς τοῦτο καὶ δὴ πρόγραμμα νέου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος δι' ὅλα τὰ Ἔθνη, τοῦ ὁποίου αἱ ἀρχαὶ δύνανται νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς: Ὁ ἀληθὴς καὶ γνήσιος πατριωτισμὸς δὲν εἶνε ἐχθρὸς τῶν ἄλλων. Οἱ παῖδες πρέπει νὰ μανθάνουν νὰ θεωροῦν ὅλους τοὺς ξένους ὡς φίλους καὶ νὰ μὴ λησμονοῦν ὅτι πάντα τὰ ἔθνη διῆλθον ἀπὸ περίοδόν τινα βαρβαρότητος. Πᾶς λαὸς δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις ὀλίγων τινῶν προσώπων, πρέπει δὲ νὰ σέβωνται τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν ἄλλων Ἐθνῶν κλπ. Αὐταὶ καὶ παρόμοιαι εἶναι αἱ ὑποδείξεις πολλῶν σοφῶν καὶ ὀργανώσεων δι' ὧν, φρονοῦν, θὰ ἐπέλθῃ ἡ εἰρήνη τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ἐργασία αὕτη τῶν εὐγενῶν καὶ σοφῶν ἀνδρῶν εἶνε λίαν ἀξιέπαινος, διότι οὕτω θὰ κατανοήσουν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἀπαίσιον κακόν, τὸ ὁποῖον φέρει οὐχὶ τὴν πρόοδον, ἀλλὰ τὴν καταστροφὴν καὶ ὀπισθοδρόμησιν. Οἱ λαοὶ θὰ μορφωθοῦν, καὶ τότε αἱ μάχαιραι θὰ μεταβληθοῦν εἰς ἄροτρα, αἱ βιζύναι εἰς δρέπανα καὶ «οὐ λήψεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος μάχαιραν καὶ οὐ μὴ μάθωσιν πολεμεῖν». Βεβαίως ἡ ἀληθὴς παιδεία, μορφώνουσα τοὺς ἀνθρώπους, οὐκ ὀλίγον συντελεῖ εἰς τὴν εἰρήνην τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλ' ἐν Λακεδαίμονι καὶ Κρήτῃ, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἡ παιδεία συνετέλει τοὐναντίον εἰς τὴν ἐξέγερσιν μαχῶν καὶ πολέμων, οἵτινες ἐθεωροῦντο, ὡς ὁ σκοπὸς καὶ τὸ ἰδεῶδες τῶν λαῶν. «Ἐν Λακεδαίμονι καὶ Κρήτῃ πρὸς τοὺς πολέμους συντέτακται σχεδὸν ἥ τε παιδεία καὶ τὸ τῶν νόμων πλῆθος. Ἔτι δ' ἐν τοῖς Ἔθνεσι πᾶσι τοῖς δυναμένοις πλεονεκτεῖν ἡ τοιαύτη τετίμηται δύναμις, οἷα ἐν Σκύθοις καὶ Πέρσαις καὶ Θραξὶ καὶ Κέλτοις» (Ἀριστ. Ζ΄. Πολιτ.).

Οὐδεὶς ἀρνεῖται τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀληθοῦς παιδείας εἰς τοὺς νέους καὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ ἀγωγῆς αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος, ἄνευ μορφώσεως καὶ ἀγωγῆς, ἀποβαίνει ζῷον «ἀγριώτατον ὁπόσα φύει ἡ γῆ» (Πλάτ. Νομ. 6,766) ἤ, ὡς λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, «ὥσπερ γὰρ τελειωθὲν βέλτιστον τῶν ζῴων ὁ ἄνθρωπος ἐστίν, οὕτω καὶ χωρισθὲν νόμοις καὶ δίκης χείριστον πάντων· χαλεπωτάτη γὰρ ἀδικία ἔχουσα ὅπλα. Διὸ ἀνοσιώτατον καὶ ἀγριώτατον ἄνευ ἀρετῆς» (Πολιτ. 1,1). Οὕτω ἡ παιδεία πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς βάσιν τὴν ἀρετήν, διότι ἡ χρηστὴ παίδευσις «φύσεις ἀγαθὰς ἐμποιεῖ» (Πλάτ. Πολιτ. 4,424).

Καὶ πάλαι καὶ νῦν ὑπῆρξαν οἱ μελετήσαντες νὰ φέρουν τὴν εἰρήνην ἐν τῷ κόσμῳ, ὡς ὁ Ἀββᾶς Σαὶν Πιέρ, ὁ φιλόσοφος Κάντιος, ὅστις ἔγραψε περὶ «διαρκοῦς εἰρήνης», ἐνῷ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ διεθνῆ εἰρήνην δὲν θεωρεῖ ὄνειρον, ἀρκεῖ αὕτη νὰ προπαρασκευασθῇ καταλλήλως διὰ τῆς ἀστικῆς, πολιτειακῆς καὶ ***ἠθικῆς*** ἑκάστου κράτους εἰρηνοποιήσεως ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς νεωτέρους Κομμουνιστάς. Ἀλλ' ἡ εἰρήνη τῆς ἀνθρωπότητος δύναται νὰ ἔλθῃ κυρίως διὰ τῆς εἰρηνοποιοῦ Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῶν Ἁγίων Ἐκκλησιῶν, διότι αὐτὴ διδάσκει τὴν ἀγάπην καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς, τὴν εἰρήνην, τὴν ἀδελφότητα τῶν λαῶν καὶ τὴν ἰσότητα τῶν ἀνθρώπων. «Οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος, οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλ. γ΄. 28). Οἱ πόλεμοι εἶνε καρπὸς τῆς ἁμαρτίας· τὰ πάθη καὶ αἱ φιλοδοξίαι καὶ αἱ φιλοχρηματίαι συντελοῦν εἰς τὴν ἐξέγερσιν τῶν πολέμων καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἐξαχρείωσιν τῶν λαῶν. «Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ

ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;» (Ἰακ. δ΄, 1). Ὅταν, λοιπόν, ἄρχοντες καὶ ἀρχόμενοι μορφωθῶμεν κατὰ Χριστόν, ὅστις εἶνε «ἡ εἰρήνη ἡμῶν», καὶ ἀνακαινισθῶμεν, θὰ ἐκλείψουν οἱ ἄγριοι πόλεμοι καὶ τὰ bellum omnium contra omnes.

Ἡ Ἁγία Ἐκκλησία εὔχεται πάντοτε ὑπὲρ τῆς «τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου» καὶ πᾶς χριστιανὸς πρέπει νὰ εὔχεται τὴν θερμὴν εὐχήν, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ Προφήτης Ἠσαΐας ἀνέπεμπεν εἰς τὸν Θεόν. «Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, *εἰρήνην δὸς ἡμῖν*, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς». Ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ἐργαζώμεθα πρὸς τοῦτο καὶ νὰ μορφωθοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴν θείαν καὶ ζωογόνον διδασκαλίαν Ἐκείνου, ὅστις ἔπαθε τὸν ἀτιμωτικὸν θάνατον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Μὴ ἀπατώμεθα· ἡ πρόοδος καὶ ἡ εὐημερία τῶν λαῶν δὲν ἔρχεται διὰ τοῦ ἀθέου Κομμουνισμοῦ ἢ ἄλλων ἀντιθέων συστημάτων, ἀλλὰ διὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀγάπης καὶ ὁμονοίας τῶν λαῶν, διὰ τῶν ἠθικῶν δηλ. ἀρχῶν, τὰς ὁποίας διδάσκει ἡ ἁγία καὶ ἀνόθευτος θρησκεία τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Λόγου, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ θρησκεία αὕτη καταδικάζει τοὺς πύργους τῆς Βαβέλ, τοὺς ὁποίους ζητοῦν νὰ οἰκοδομήσουν φιλόδοξοι βασιλεῖς ἢ ἄρχοντες. Αὕτη καταδικάζει τὰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ αὐτὸν τὸν σωβινισμόν. Δὲν θέλει τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἔθνους καὶ τὴν μεγέθυνσιν ἐπὶ ἠθικῇ καὶ ὑλικῇ βλάβῃ ἄλλου. Ἕκαστον ἔθνος ἔχει ἴδιον προορισμὸν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἔχει ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας «τὰς ὁροθεσίας αὐτοῦ». Τὰ μεγάλα καὶ ἔνδοξα ἔθνη δὲν εἶνε τὰ ἔχοντα ἐκτάσεις ἀπεράντους καὶ πλοῦτον πολύν, ἀλλὰ τ' ἀγωνιζόμενα ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς ἐπιστήμης, τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ. Τὸ ἔθνος ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων ἀπέβη μέγα καὶ ἔνδοξον κυρίως διὰ τοῦ ἀπροσπελάστου πολιτισμοῦ τὸν ὁποῖον ἀνέπτυξε καὶ διέδωκεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Αὐτὸ εἶνε ἀθάνατον, ἐνῷ τοὐναντίον τὰ ἔθνη τῆς ἀδικίας καὶ ἁρπαγῆς συντρίβονται καὶ ἐξαφανίζονται, «ὡς ὁ χνοῦς ὃν ἐκρίπτει ὁ ἄνεμος».

Αἱ Ἅγιαι τοῦ Κυρίου Ἐκκλησίαι ἂς ἐργασθοῦν δραστηρίως, τῇ χάριτι τοῦ Κυρίου, εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἀποστολήν. Δὲν παραγνωρίζομεν τ' ἀνθρώπινα μέσα, ἀλλ' αὐτὰ εἶνε ἀνίσχυρα ἄνευ τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης· ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς ἀληθοῦς θρησκείας τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ ὁποίου οἱ ἄγγελοι ἀνέμελπον «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀναγνωρίζει ὅτι μόνον διὰ τῶν Ἁγίων Ἐκκλησιῶν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ὄνειρον τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΛΕΟΝΤΟΠΟΛΕΩΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ*

Καθ' ἣν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἔλαβον ἐντολήν, ἡτοίμασα καὶ ὑποβάλλω εἰς τὴν μελέτην καὶ κρίσιν καὶ ἀπόφασιν αὐτῆς τὴν κάτωθι εἰσήγησιν περὶ τῶν τμημάτων, εἰς ἅ, φθόνῳ τοῦ μισοκάλου, διῃρέθη ἡ Ὀρθόδοξος Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας. Διαιρῶ τὴν Εἰσήγησίν μου εἰς τέσσαρα κεφάλαια, ὅσα καὶ τὰ σπουδαιότερα τμήματα: εἰς τὴν «Πατριαρχικὴν ἢ Τυχωνικὴν Ἐκκλησίαν», εἰς τὴν «Συνοδικὴν Ἐκκλησίαν», εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν Οὐκρανίας» καὶ εἰς τὴν «Ἀρχιερατικὴν Σύνοδον τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ». Ἐνδιαφέρει νὰ μάθωμεν, διατί διῃρέθη ἡ ἐν Ρωσίᾳ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία, ποῖος ὁ ἰδιαίτερος χαρακτὴρ ἑκάστου τμήματος, μετὰ ποίου ἐξ αὐτῶν τμήματος αἱ ἐν Ἀνατολῇ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δύνανται νὰ ἐπικοινωνήσωσιν, καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ διὰ νὰ καταπαύσωσιν αἱ ἔριδες ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ὀρθοδόξῳ Ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ προτέρα χριστιανικὴ ἀγάπη. Ἀρχόμεθα ἐν τῇ Εἰσηγήσει ταύτῃ ἀπὸ τῆς ἐρεύνης τοῦ τμήματος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ, διότι ταύτην πρώτην ἐμελετήσαμεν ὡς πολυπλοκωτέραν ὑπὸ κανονικὴν ἔποψιν· ἐπακολουθεῖ ἔπειτα διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ἔρευνα περὶ τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας, μετὰ ταύτην ἡ περὶ Πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τελευταία ἡ περὶ τῆς Συνοδικῆς Ἐκκλησίας.

* * *

Γενικαὶ σκέψεις. Τὴν διαίρεσιν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ρωσίας εὑρίσκομεν ἀρξαμένην ἀφ' ἧς κατὰ τὸν μέγαν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἐνεφανίσθη ἐν Ρωσίᾳ ἡ Μπολσεβικὴ ἐπανάστασις, ἡ ὁποία κατέλυσε κυρίως τὴν ἐξουσίαν τῶν Τσάρων, καὶ ἐγκατέστησεν ἐν Ρωσίᾳ τὸν κομμουνισμὸν καὶ τὰ Σοβιέτ. Ἡ ποιμαίνουσα ἐν Ρωσίᾳ Ἐκκλησία, ἀρρήκτως συνδέσασα τὸ διοικητικόν της σύστημα πρὸς τὸ τσαρικὸν καθεστώς, καὶ τούτου τὴν ἐξυπηρέτησιν κυρίως ἐθισθεῖσα ἀπὸ κακῶς ἐννοουμένην ἀλληλεγγύην νὰ ἐπιδιώκῃ, εὑρέθη κατ' ἀνάγ-

*) Ὑπεβλήθη πρό τινος εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας.

κην εἰς πόλεμον πρὸς τὸ νέον πολιτειακὸν καὶ κοινωνικὸν καθεστώς, τοῦ ὁποίου τὴν ἐγκατάστασιν ἐν Ρωσίᾳ βιαίως ἐπεδίωξαν οἱ Μπολσεβῖκοι. Καὶ οἱ Μπολσεβῖκοι ἐξ ἄλλου διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐπειδὴ δηλ. ἐθεώρησαν ἀλληλέγγυον τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὸν τσαρισμόν, ἀλλὰ καὶ διότι τὴν θρησκείαν ἐθεώρησαν πάντοτε ὡς ἐχθρὰν θανάσιμον τοῦ κομμουνισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκήρυττον, ἐπετέθησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατὰ τῆς θρησκείας, ἰδίως τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς, τῆς καὶ πολυπληθεστέρας, ἐπιχειρήσαντες τὸν ἐξευτελισμὸν αὐτῆς καὶ τὴν τελείαν, εἰ δυνατόν, ἐξόντωσιν. Διωγμὸς μέγας, πολὺ φρικωδέστερος τῶν κατὰ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας διωγμῶν τῶν πρώτων αἰώνων τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἠγέρθη ἐκ μέρους τῶν Μπολσεβίκων, εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς των, κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου ἐν Ρωσίᾳ Ἐκκλησίας. Εἰς τὸν διωγμὸν τοῦτον ἐπέδειξαν ὁμολογουμένως οἱ Ἱεράρχαι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ Κλῆρος σθένος ὑπέροχον καὶ ἐμαρτύρουν κατὰ χιλιάδας· κατὰ μυριάδας δ' ἐξ ἄλλου ἀριθμοῦνται ὅσοι ἐξ αὐτῶν ὑπέστησαν παρατεταμένας φυλακίσεις καὶ βασάνους ἀκατονομάστους καὶ ἐξευτελιστικὰς καὶ πρωτακούστους. Αἱ δημεύσεις τῶν περιουσιῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ αὐτῶν τῶν ἰδιωτῶν χριστιανῶν, αἱ κατεδαφίσεις ναῶν, ἢ ἡ μεταχείρισις αὐτῶν εἰς κοινὰ ἢ τὰ πλέον ἐξηυτελισμένα καὶ ἀνήθικα καταγώγια, ὑπῆρξεν ἡ συνηθεστέρα ἐκ μέρους τῶν Μπολσεβίκων κακομεταχείρισις τῆς Ἐκκλησίας· Ἀρχιερεῖς ὑπεχρεώθησαν νὰ ἐργάζωνται ὡς χειρώνακτες ἢ ὡς ὑπηρέται ἐν τοῖς ξενοδοχείοις· αὐτὸς ὁ Πατριάρχης Τύχων διῆλθε τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ βίου του ἐν τῇ εἱρκτῇ, καὶ δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησίαν.

Διὰ νὰ παύσῃ πᾶσα εὐλογοφανὴς πρόφασις τῶν Μπολσεβίκων ὅτι δῆθεν διώκεται ἡ Ἐκκλησία παρ' αὐτῶν μόνον διότι εἶνε ἀλληλέγγυος μὲ τὸν τσαρισμόν, παρουσιάσθη μία μερὶς Ἀρχιερέων οἵτινες ἐπεδίωξαν τὸν συμβιβασμὸν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰς Μπολσεβικικὰς ἀντιλήψεις. Βασισθέντες δηλαδὴ οἱ Ἱεράρχαι οὗτοι ἐπὶ τοῦ ἀποστολικοῦ «πᾶσα ἐξουσία ἀπὸ Θεοῦ», ἔσπευσαν νὰ δηλώσωσιν ὅτι ἀναγνωρίζουσι τὰ Σοβιὲτ καὶ ὅτι οὐδένα σύνδεσμον ἔχουσι πλέον πρὸς τὸν τσαρισμόν. Ἐπεδίωξαν οὐ μόνον σχέσεις ἁπλᾶς μετὰ τῆς Σοβιετικῆς Πολιτείας, ἀλλ' ἐζήτησαν παρ' αὐτῆς καὶ κρατικὴν προστασίαν. Ἡ μερὶς τῶν Ἀρχιερέων, ἥτις μετ' εὐαρίθμων κατ' ἀρχὰς ὀπαδῶν ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τὴν πολιτικὴν ταύτην ἠκολούθησεν, ὠνομάσθη «Ζῶσα Ἐκκλησία» (κατόπιν «Συνοδικὴ Ἐκκλησία»), ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἄλλην, τὴν μὴ προσχωρήσασαν πρὸς τὸ τσαρικὸν καθεστώς, ἥτις ἦτο ἔκτοτε γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πατριαρχικὴ ἢ Τυχωνικὴ Ἐκκλησία» ἐκ τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος, ὁ ὁποῖος διηύθυνεν αὐτήν. Ἱκανοὶ δὲ πάλιν ἐκ τῶν Ἱεραρχῶν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐδιώκοντο ἀπηνῶς ὑπὸ τῶν Μπολσεβίκων, ἀλλὰ καὶ κληρικοὶ οὐκ ὀλίγοι καὶ λαὸς πολὺς μὴ ἀνεχόμενος τὸ ἐκ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Μπολσεβίκων ἐγκαθιδρυθὲν νέον πολιτειακὸν καθεστώς, οὗτοι πάντες ὁμαδικῶς κατέφυγον εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ἐνόμισαν ὅτι ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἠδύναντο νὰ ὀργανώσωσι συστηματικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν ἐν Ρωσίᾳ Μπολσεβίκων· ἐσχημάτισαν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἓν εἶδος Ἐκκλησίας Αὐτοκεφάλου σκοπούσης ἐν ὀνόματι τῆς ἐν Ρωσίᾳ Αὐτοκεφάλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ διευθύνῃ ἐκκλησιαστικῶς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ρώσους Ὀρθοδόξους· βαθμηδὸν οὗτοι ἐγκαταστήσαντες καὶ Σύνοδον Ἱεραρχῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀπετέλεσαν τὴν οὕτω κληθεῖσαν «Ἀρχιερατικὴν Σύνοδον τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ ἐξωτερικοῦ». Οὕτω πως ἐσχηματίσθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν τὰ τρία τμήματα τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας· τὸ τέταρτον, ἡ Οὐκρανικὴ Ἐκκλησία, ἐσχηματίσθη, ἀφοῦ ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς Πατριαρχικῆς, ἥτις ἀντέδρα κατὰ τῆς ζωηρᾶς ἐπιθυμίας τοῦ Οὐκρανικοῦ κλήρου τε καὶ λαοῦ νὰ χειραφετηθῇ ἡ Ἐκκλησία Οὐκρανίας, καὶ ν' ἀνακηρυχθῇ εἰς Αὐτοκέφαλον, καθ' ὃ ἐνόμιζεν ἡ τελευταία αὕτη ὅτι εἶχε δικαίωμα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διῃρέθη ἡ ἐν Ρωσίᾳ Αὐτοκέφαλος Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία.

Ποῖος τώρα ὁ ἰδιαίτερος χαρακτὴρ ἑκάστου τμήματος; Μετὰ ποίου ἐξ αὐτῶν τμήματος αἱ ἐν Ἀνατολῇ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δύνανται νὰ ἐπικοινωνήσωσιν; Καὶ τί πρέπει νὰ γίνῃ διὰ νὰ ἑνωθῶσι τὰ ἐν τῇ Ρωσικῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ ὑφιστάμενα σήμερον τμήματα ταῦτα; Ὅλα αὐτὰ θὰ πληροφορηθῶμεν ἐνδιατρίβοντες περὶ ἓν ἕκαστον ἰδιαιτέρως.

1 Ἡ Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῆς Ρωσ. Ὀρθ. Ἐκκλ. τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἀπό τινος ὑφίσταται, ὡς γνωστόν, ἐν Σερβίᾳ, ἐν Κάρλοβιτς τῆς Σιρμίας ἑδρεύουσα, ἡ οὕτω κληθεῖσα «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ». Ἡ Σύνοδος αὕτη ἀξιοῖ ὅτι δικαιοῦται νὰ ὑφίσταται δυνάμει ἐντολῆς (οὐκαζίου) τοῦ μακαρίτου Πατριάρχου Τύχωνος καὶ νὰ διοικῇ ὅλας τὰς ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ Σοβιετικοῦ Ρωσικοῦ κράτους ὑφισταμένας ἐκκλησιαστικὰς ἐπαρχίας καὶ ἐνορίας τὰς τέως ἀπὸ τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου ἐξαρτωμένας καὶ διοικουμένας, ἐφόσον, ὡς

διατείνονται οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὴν Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς, ἡ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Σοβιετικοῦ Ρωσικοῦ κράτους ὑφισταμένη πατριαρχικὴ ἢ τυχωνικὴ Ἐκκλησία, ἥτις ἐδικαιοῦτο νὰ συνεχίσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Τύχωνος δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν ἄνωθι ἐκκλ. περιφερειῶν καὶ ἐνοριῶν, δὲν δύναται νὰ πράττῃ τοῦτο, ἀκριβῶς διότι εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Σοβιὲτ ἀπειλούντων καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ὑπόστασιν τῆς ἐν Ρωσίᾳ Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἄνωθι Σύνοδος φρονεῖ ὅτι δικαιοῦται νὰ διοικῇ ἐπὶ πλέον καὶ τοὺς ἐν ταῖς διαφόροις ἐκκλησιαστικαῖς περιφερείαις ἄλλων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν διαμένοντας πρόσφυγας Ρώσους, ***ἀκριβῶς διότι εἶναι Ρῶσοι.*** Τῆς Συνόδου ταύτης πρόεδρος ὠνομάσθη καὶ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῶν συνενδιαφερομένων Ρώσων τοῦ ἐξωτερικοῦ ὁ Κιέβου Ἀντώνιος.

Κατὰ τῆς γνώμης ὅτι κανονικῶς ὑφίσταται καὶ ἐνεργεῖ ἡ Ἀρχιερατικὴ αὕτη Σύνοδος ἀπεφήναντο ἤδη τὰ Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας Τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας ἐν ἐπιστολῇ του ὑπὸ χρονολογίαν 22)5 Ἰουλίου 1927 πρὸς τὸν Κιέβου Ἀντώνιον, ἀπαντητικῇ εἰς τὴν ἀναγγελίαν ὅτι ὁ ἐν Παρισίοις Ρῶσος Μητροπολίτης Εὐλόγιος ἐτέθη ὑπὸ τῆς Ἀρχιερατικῆς Συνόδου ὑπὸ ἀργίαν, θεωροῦν ἀντικανονικὴν αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν ὅσον καὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς Ἀρχιερατικῆς ταύτης Συνόδου, ὡς ἑξῆς συλλογίζεται: Οὐδαμοῦ τῶν ἱερῶν κανόνων, λέγει, ἀναφέρεται ὕπαρξις «ὑπερορίου Ἐκκλησίας»· ἀπ' ἐναντίας ἀναφέρονται «ὅρια Ἐκκλησιῶν» καὶ παραγγέλματα «μὴ μεταίρειν ὅρια αἰώνια ἃ οἱ πατέρες ἡμῶν ἔθεντο», ἀπειλοῦσι δὲ οἱ ἱεροὶ κανόνες τιμωρίας κατὰ τῶν τολμώντων «ἔξω τῶν ἑαυτῶν ὅρων χειροτονίας ποιεῖσθαι» (Ἀποστολ. 35). Ὁ κανὼν 2ος τῆς Β΄. Οἰκουμ. ἀφ' ἑτέρου ἐμποδίζει ρητῶς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ρώσους ἀρχιερεῖς νὰ συνεδριάζωσι καὶ νὰ ἐπεμβαίνωσιν ὁπωσδήποτε εἰς ἐπισκοπικὰς περιφερείας μὴ ἀνηκούσας μὲν αὐτοῖς, ἀνηκούσας δ' ἐκ τῶν κανόνων ἄλλοις ἐπισκόποις. Οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Ρῶσοι Ἀρχιερεῖς, κατὰ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, εἶναι «σχολάζοντες», ὡς τοιοῦτοι δέ, κατὰ τὸν 16ον κανόνα τῆς Ἀντιοχείας, κωλύονται «ἐπὶ ποινῇ καθαιρέσεως ἀντιποιηθῆναι δικαιωμάτων ἐπισκοπικῶν, δίχα συνόδου τελείας»· ἐπὶ πλέον οὗτοι, παραβιάζοντες στοιχειώδεις κανόνας, ἀπένειμαν ἑαυτοῖς καὶ συνοδικὴν δικαιοδοσίαν ἐπεκτεινομένην τοπικῶς ἐπὶ τῶν πέντε Ἠπείρων». Ὁ 39 κανὼν τῆς ΣΤ΄. Οἰκουμ. Συνόδου τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ἡ «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος» εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ αὐτοῖς, διότι, ἐνῷ ἐκεῖ πρόκειται περὶ μεταναστεύσεως ὁλοκλήρου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἀρχιερέων καὶ λαοῦ, οἷς ἐν τούτοις παρεχωρήθη ὡρισμένη τοπικὴ περιφέρεια κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον; ἵνα ἐκεῖ καὶ μόνον ἀσκήσῃ ὁ Αὐτοκέφαλος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου τὰ κυριαρχικά του δικαιώματα καὶ διασωθῇ οὕτω ἡ ὑπὸ τῆς Γ΄. Οἰκουμενικῆς Συνόδου νομοθετηθεῖσα Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἐνταῦθα ἡ «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος τῶν Ρώσων» δὲν εἶνε ὁλόκληρος ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας μετὰ τῶν Ἀρχιερέων της ὅλων καὶ τοῦ λαοῦ της ὁλοκλήρου, ἀλλ' ἐλάχιστον μέρος, ἀφοῦ ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία Ρωσίας ὑφίσταται καὶ ἐνεργεῖ ἐν Ρωσίᾳ ὡς καὶ πρότερον. Διὰ τοὺς ἐκ Ρωσίας καταδεδιωγμένους καὶ εἰς Σερβίαν καταφυγόντας Ἀρχιερεῖς θὰ ἠδύνατο κανονικῶς τὸ πολύ, νὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῆς Σερβίας αὐτὴ ἡ ἐπαρχία Σιρμίας μὲ ἕδραν τὸ Κάρλοβιτς, ἔνθα νὰ ἑδρεύῃ «Σύνοδος ἐπαρχίας» ὑποκειμένη αὐτῷ τῷ Πατριάρχῃ Σερβίας, καὶ ἐν Σερβίᾳ μόνον κινουμένη, καὶ ἐνεργοῦσα ὅσον αὐτὸς ὁ Πατριάρχης ἤθελε κυριαρχικῶς ἐπιτρέψει. Τὴν τοῦ Ρώσου Μητροπολίτου Εὐλογίου ἐγκατάστασιν ἐν Παρισίοις, περιφερείᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἄλλου Ὀρθοδόξου Ἀρχιερέως, εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ἔχοντος τὴν ἀναφοράν, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ ὡς ἄνω ἐπιστολῇ του χαρακτηρίζει ὡς ἀντικανονικήν, συνεπῶς δὲ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον, ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἤδη ἐκτεθέντας, δὲν δικαιοῦται ἡ «Ἀρχιερατικὴ Σύνοδος» τῶν ἐν Κάρλοβιτς Ρώσων, ἀλλὰ μόνον ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης νὰ καλῇ αὐτὸν εἰς ἀπολογίαν, καὶ νὰ δικάζῃ ἢ καταδικάζῃ αὐτόν.

Αὐταὶ εἶνε ἐν συντόμῳ αἱ κατὰ τῆς ὑποστάσεως καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἐνεργείας τῆς «Ἀρχιερατικῆς Συνόδου» αἰτιάσεις, τὰς ὁποίας εὑρίσκομεν ἀναγραφομένας ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου τρόπον κρίνει αὐτὴν καὶ τὸ Πατριαρχεῖον ΚΠόλεως. Πῶς ὑπεραμύνεται ἑαυτῆς τε καὶ τῶν ἐνεργειῶν της αὐτὴ ἡ «Ἀχιερατικὴ Σύνοδος;»

(Ἕπεται συνέχεια)

ΤΑ ΔΗΘΕΝ ΑΣΚΟΠΑ ΚΑΙ ΤΑ ΑΤΕΛΗ

Ἓν ἐκ τῶν κατὰ τῆς σκοπιμότητος τῆς δημιουργίας ἐπιχειρημάτων εἶνε καὶ ἡ ἐν τῷ ὀργανισμῷ παρουσία τῶν οὕτω καλουμένων «ὑποτυπωδῶν ὀργάνων». Ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ὀργανισμῷ τοιαῦτα ὄργανα ἀριθμοῦνται περὶ τὰ 90, κατ' ἄλλους δὲ μέχρις 107, χαρακτηρίζονται δὲ ὡς κληρονομικὰ κατὰ παλινδρόμησιν ὑπολείμματα τῆς ζωικῆς τοῦ ἀνθρώπου κατα-

γωγῆς ἄνευ σημασίας μὲν καὶ ἄρα ἄσκοπα, πολλάκις δὲ καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τὸν ὀργανισμόν του, μεγάλην ὅμως ἔχοντα σημασίαν διὰ κατωτέρους αὐτοῦ ὀργανισμούς. Καὶ εἶνε ταῦτα, φέρ' εἰπεῖν, τὸ ὅλως ἄχρηστον πτερύγιον τοῦ ὠτός, ἡ ἄνευ σημασίας τινὸς μηνοειδὴς πτυχὴ τοῦ ἔσω κανθοῦ τῆς μεσοβλεφαρείου σχισμῆς, ἡ ἐν τῇ κάτω ἐπιφανείᾳ τῆς γλώσσης κροσσωτὴ πτυχή, αἱ ὑπερῴϊαι πτυχαὶ τοῦ προσθίου μέρους τῆς σκληρᾶς ὑπερῴας ἑκατέρωθεν τοῦ μέσου τοῦ οὐρανίσκου, ἡ σκωληκοειδὴς ἀπόφυσις, ὁ κόκκυξ κλ. Τὰ ὄργανα ταῦτα, χαρακτηρίζονται ἢ ὡς ἀνωφελῆ (οἷα ὁ σπλήν, οἱ ἀνδρικοὶ μαστοὶ κλ.), ἢ καὶ ὡς βλαβερὰ (ὡς ἡ σκωληκ. ἀπόφυσις), πάντα δὲ ὡς ἐνδείξεις δυσαρμονιῶν ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι καί, κατ' ἀκολουθίαν, ὡς ἀντενδείξεις κατὰ τῆς σκοπιμότητος. Ἐκ πάντων τούτων ὡς τὸ κλασσικώτερον κατ' αὐτῆς ἐπιχείρημα χρησιμοποιεῖται ἡ ἀπὸ τῆς σκωληκοειδοῦς ἀποφύσεως θετικὴ διὰ τὸν ὀργανισμὸν βλάβη, καθ' ὅσον οὐχὶ σπανίως ἀποβαίνει αἰτία θανάτου. Ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐκ τοῦ ἰατρικοῦ στρατοπέδου ἐπιστήμονες, οἵτινες δι' εἰδικῶν μελετῶν ἀπέδειξαν τὴν ὠφελιμότητα καὶ τοῦ σπληνὸς καὶ τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου, οὗτινος παράρτημα τυγχάνει ἡ σκωληκοειδὴς ἀπόφυσις, διότι προσφέρει μεγίστην εἰς τὸν ὀργανισμὸν ὑπηρεσίαν ὡς ἐν τῷ σταδίῳ τῆς πέψεως εἰς ἑαυτὸ συγκεντροῦν τὰ ἐπιβλαβῆ διὰ τὸν ὀργανισμὸν βακτηρίδια.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ βακτηρίδια προσάγονται ὡς ἐνδείξεις τῆς ἐλλείψεως σκοπιμότητος, διότι οὐ μόνον τὰς μεταδοτικὰς νόσους, ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστον τῶν ἀσθενειῶν ἡ σύγχρονος ἰατρικὴ ἀνάγει εἰς τὴν καταστρεπτικὴν ἐν τῷ ἡμετέρῳ ὀργανισμῷ δρᾶσιν τῶν διαφόρων στρεπτοκόκκων, διπλοκόκκων, σταφυλοκόκκων κλ. Τὰ πράγματα ὅμως οὐ μόνον δὲν εἶνε τόσον τραγικά, ὅσον φαίνονται, ἀλλὰ καὶ πᾶν τοὐναντίον. Ἡ ἀπὸ τῶν βακτηριδίων τούτων βλάβη τόσον ἀποζημιοῦται διὰ τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας, ὥστε δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἂν δὲν θὰ ἀπεθνήσκομεν ἄνευ αὐτῶν, δὲν θὰ ἠδυνάμεθα ὅμως καὶ νὰ ζήσωμεν. Οἱ εἰδικοὶ λέγουν, ὅτι βακτηρίδιά τινα εἶνε ἀπαραίτητα διὰ τὴν κανονικὴν τῆς θρέψεως λειτουργίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας ὁ ὀργανισμὸς θὰ ἦτο καταδεδικασμένος εἰς θάνατον. «Τὰ φυτὰ—λέγει τις τῶν βακτηριολόγων—, εἰσχωροῦντα διὰ τῶν ριζῶν των εἰς τὸ ἔδαφος, ἔχουσιν, ὡς γνωστόν, ἀνάγκην τῆς βοηθείας μικροοργανισμῶν, διὰ νὰ ἀπορροφήσωσι τὰς ἐν αὐτῷ ὑπαρχούσας θρεπτικὰς οὐσίας. Αἱ ἐσωτερικαὶ παρειαὶ τοῦ ἡμετέρου ἐντέρου, οὖσαι κεκαλυμμέναι ὑπὸ λεπτοτάτου τριχοειδοῦς χνοῦ, ὑπομιμνήσκουν ἀπό τινος ἐπόψεως τὰς φυτικὰς ρίζας, διότι, ὅπως αὗται, καὶ οὗτος, βυθιζόμενος εἰς τὸ ἄφθονον θρεπτικὸν ὑλικόν, ἀπομυζᾷ αὐτὸ ἐκ τοῦ ἐντέρου καὶ τὸ μεταδίδει εἰς τὸ σῶμα τοῦ ὀργανισμοῦ. Καθ' οἷον δὲ τρόπον αἱ φυτικαὶ ρίζαι, ὁ τριχοειδὴς οὗτος χνοῦς δὲν δύναται νὰ λάβῃ εἰς τὴν κατοχήν του τὰς θρεπτικὰς οὐσίας ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν μικροοργανισμῶν. Οὗτοι, οὐχὶ σπανίως ἀποτελοῦντες κίνδυνον διὰ τὸν ὀργανισμὸν καὶ προκαλοῦντες βαθέα, ἐνίοτε δὲ καὶ θανατηφόρα νοσήματα, ὑπὸ τὰς συνήθεις συνθήκας δέον νὰ θεωρῶνται ἀληθινοὶ φίλοι τοῦ ἀνθρώπου, πραγματικοὶ αὐτοῦ σύμβιοι, καὶ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι, ἐὰν ἐνίοτε ὑπάρχουν οἱ ἀποθνήσκοντες ἐκ τῶν βακτηριδίων, ἀλλ' ὅμως τὸ ἀνθρώπινον γένος πρὸ πολλοῦ θὰ ἔπαυεν ὑπάρχον ἐὰν δὲν ὑπῆρχον ταῦτα». Ἀκόμη καὶ νόσοι, ὁποῖος ὁ πυρετός, σὺν τῇ προόδῳ τῆς ἰατρικῆς ἐμφανίζονται ὑπὸ τὸ νέον δι' ἡμᾶς φῶς τῶν σκοπιμωτάτων λειτουργιῶν τοῦ ὀργανισμοῦ ἐν τῇ κατὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιβλαβῶν ἐπιρροῶν ἀμύνῃ του ὡς ἐκδήλωσις τῆς ζωτικῆς τοῦ ὀργανισμοῦ δυνάμεως.

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ λεγόμενα ὑποτυπώδη ὄργανα παραχωροῦμεν τὸν λόγον εἰς αὐτοὺς τοὺς δαρβινιστάς, ὁποῖος, φέρ' εἰπεῖν, ὁ Huxley. «Ἢ ταῦτα εἶνε—λέγει—ἀνωφελῆ εἰς τὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα τὰ ἔχουν, ὁπότε ὀφείλουν νὰ ἐκλίπουν, ἢ παρέχουν εἰς αὐτὰ ὠφέλειάν τινα, καὶ τότε χάνουν τὴν σημασίαν των ὡς ἀποδείξεις κατὰ τῆς σκοπιμότητος». Ἀλλ' ἐν γένει εἰπεῖν, πρὸς ὀρθὴν κατανόησιν τῆς ζωῆς τῆς φύσεως δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν οὐχὶ μόνη ἡ σημερινή της κατάστασις, ἀλλὰ καὶ ἡ προηγουμένη ἱστορία της καὶ ἡ μέλλουσα ἀνάπτυξις: τὸ σήμερον ἀνωφελὲς ἢ ὑπῆρξέ ποτε ἢ θὰ γείνῃ ὠφέλιμον, πολλὰ δ' ἐν τῇ φύσει ἔχουν σημασίαν ἰκριωμάτων καὶ ξυλείας διὰ τὴν ἀνεγειρομένην οἰκοδομήν. Μὲ τὴν θεωρίαν τῆς σκοπιμότητος—εἶπεν ὁ Paul Janet—τίποτε δὲν συμφωνεῖ τόσον, ὅσον ὁ βαθμιαῖος ἀφανισμὸς τῶν ἀνωφελῶν ὀργάνων. Δὲν πρέπει δ', ἐξ ἄλλου, νὰ λησμονῆται καὶ ἡ σημασία τοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ τελολογίᾳ παρατηρεῖται, ὅτι δῆλα δὴ τὸ ἀνωφελὲς πολλῶν ὑποτυπωδῶν ὀργάνων εἶνέ τι φανταστικὸν καὶ ἀνύπαρκτον. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κηρυχθοῦν ὅλως ἀνωφελεῖς οἱ ἐνίοτε ἐκκρίνοντες γάλα μαστοὶ τῶν ἀνδρῶν, ἢ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς, οἱ ὄνυχες, οἱ μετωπικοὶ καὶ οἱ ὠτιαῖοι μῦς τοῦ ἀνθρώπου, τὰ πτερὰ τῆς στρουθοκαμήλου κλ. Πρὸς ὀρθὴν ἑρμηνείαν τινῶν ἐκ τῶν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀσκόπων ἀνάγκη ἐπ' ἴσης νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ φύσις ἐν πολλαῖς ἐκφάνσεσί της ἐπιδιώκει

οὐχὶ μόνην τὴν ὠφέλειαν, ἀλλὰ καὶ τὸ κάλλος. «Ἡ φύσις—εἶπέ τις τῶν ἀπολογητῶν—δὲν εἶνε μόνον πρακτικῶς ὠφέλιμον ἐργαστήριον, ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικὸν δημιούργημα»· καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ἀποκλείεται ἡ αἰσθητικὴ ἔποψις ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῶν φυσικῶν φαινομένων ἐν γένει, ὡς τοῦτο γίνεται ἐν τῇ θεωρίᾳ τῆς φύσεως ἀπὸ ἐπόψεως ὑλιστικῆς ὠφελιμικῆς, ἥτις, καὶ ὁσάκις ἐνορᾷ ἐν αὐτῇ τὸ ὡραῖον, τὸ συνδυάζει πάντοτε μὲ τὸ ὠφέλιμον καὶ δὴ κατὰ τρόπον ὑποτάσσοντα εἰς τοῦτο τὸ πρῶτον. Ἡ ὠφελιμικὴ θεωρία τῆς φύσεως τὴν πέτραν σκανδάλου συναντᾷ ἐν τῷ φυτικῷ βασιλείῳ, ἰδίως δὲ ἐν τῇ ἀπείρῳ ποικιλίᾳ τῶν μορφῶν καὶ σχημάτων τῶν φύλλων, τῶν χρωμάτων, τῶν καρπῶν καὶ τῆς ὀσμῆς τῶν ἀνθέων, πάντων τούτων μηδεμίαν σχέσιν ἐχόντων πρὸς τὴν ὠφέλειαν αὐτῶν τῶν φυτῶν· ἐνταῦθα εἶνε ἐκδηλοτάτη ἡ αἰσθητικὴ τῆς φύσεως τάσις. Ἀλλ' αὕτη ἐκδηλοῦται καὶ εἰς ἄλλα τῆς φύσεως βασίλεια, οἷον ἐν τῷ ζωικῷ βασιλείῳ καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Τὰ ὀργανικὰ ταῦτα φαινόμενα ὁ γνωστὸς δαρβινιστής—μικροβιολόγος τοῦ Παρισινοῦ Ἰνστιτούτου Παστέρ, ὑλιστὴς καὶ ἄθεος — Μετσνικὼφ ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀποσκόπους δυσαρμονίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν τῷ συγγράμματί του «Études sur la nature humaine». Κατὰ τὸν ἐν λόγῳ ἐπιστήμονα, ἡ ἀνθρωπίνη φύσις εἶνε πλήρης δυσαρμονιῶν ἢ λαθῶν, καί, κατ' ἀκολουθίαν, σφάλλονται οἱ χαρακτηρίζοντες τὸν ἄνθρωπον ὡς τὴν «τελευταίαν λέξιν» τῆς δημιουργίας χρονικῶς τε καὶ ἀπὸ ἐπόψεως τελειοτήτων. Ἡ κορωνὶς τῆς δημιουργίας δὲν εἶνε ὁ ἄνθρωπος ἀλλὰ πολλὰ παράσιτα, ἐμφανισθέντα πολὺ μετ' αὐτόν. Τὰ ζῷα εἶνε πολὺ τελειότερα τοῦ ἀνθρώπου· τὰ πτηνὰ ὑπερέχουν αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν μακροβιότητα, καὶ τὰ ἔντομα ὡς πρὸς τὴν ἄννοιαν τοῦ γήρατος, τὸ ὁποῖον συνοδεύεται μὲ φρικτὴν καταστροφὴν τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μὲ τὴν παράλληλον ἐνίσχυσιν τῆς δίψης τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φόβου τοῦ θανάτου. Τοιαύτην δυσαρμονίαν ἢ ἔλλειψιν ἀντιστοιχίας μεταξὺ τῆς ζωτικότητος τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τῆς δίψης τῆς ζωῆς ἀγνοοῦν τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἐφημερίδες» γνωστὰ ἐφήμερα ἔντομα· ταῦτα πρὸ τοῦ θανάτου χάνουν τὸ αἴσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἢ τὸν φόβον τοῦ θανάτου, διότι ἅμα τὸν αἰσθανθοῦν πλησιάζοντα οὐδεμίαν ὄρεξιν καὶ τάσιν ἐκδηλοῦν νὰ τὸν ἀποφύγουν.

Μεταξὺ τῶν δυσαρμονιῶν τούτων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ὁ Μετσνικὼφ τὴν πρώτην θέσιν δίδει, ὡς εἶνε ἑπόμενον, εἰς τὰ ὑποτυπώδη, τὰ ἐπιβλαβῆ καὶ δὴ τὰ βλαβερά. Οὕτω π. χ. οἱ φρονιμῖται κατατάσσονται ὑπ' αὐτοῦ εἰς τοὺς δυσαρμονικοὺς ὀργανικοὺς σχηματισμοὺς διότι, ὡς ἄχρηστοι, συχνότερον ἢ οἱ λοιποὶ ὀδόντες ὑπόκεινται εἰς φθοράν, πολλάκις συνεπαγομένην σοβαρὰς νόσους, ὡς πυώδη οἰδήματα κ.τ.λ. Ἐπ' ἴσης ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ γενετησίου ἐνστίκτου χαρακτηρίζεται ὡς δυσαρμονία ἡ πρόωρος ἐκδήλωσις τῆς γενετησίου τάσεως καὶ ἡ μὴ σύμπτωσις αὐτῆς πρὸς τὴν γενικὴν ὡριμότητα τοῦ ἀνθρώπου, Ὁ Δάντης ἠράσθη ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα ἐτῶν, ὁ Μπάϋρον ἑπταετὴς κλ., κλινικοὶ δὲ παρετήρησαν περιπτώσεις ἐκδηλώσεως ἐρεθιστικότητος εἰς παιδία μήπω συμπληρώσαντα τὸ πέμπτον τῆς ἡλικίας των ἔτος. Καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἀλλ' εἶνε προφανές, ὅτι τοιαύτης ἀρχῆς τεθείσης, ὡς δυσαρμονίαι τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῶσι πάντα συλλήβδην τὰ ὄργανά του, διότι πάντα ὑπόκεινται εἰς ἀσθενείας μοιραίας διὰ τὸν ὀργανισμόν, συμβαίνει δὲ ὥστε τὰ μᾶλλον ἐξ αὐτῶν ἀναγκαῖα (ἧπαρ, πνεύμονες, στόμαχος κλ.) νὰ εἶνε εὐπαθέστερα τῶν φρονιμιτῶν, τῶν τριχῶν καὶ τῶν ὀνύχων. Ὡς πρὸς δὲ τὰ λεγόμενα περὶ τῆς προώρου γενετησίου ἀναπτύξεως πάντως ὁ Ματσνικὼφ εἶχεν ὑπ' ὄψιν ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ κλινικὰ δηλ. παθολογικὰ περιστατικά, ἢ τὰ περιστατικὰ συστηματικῆς τεχνητῆς προώρου διεγέρσεως διὰ τῶν γνωστῶν μέσων τῆς ἀσέμνου φιλολογίας καὶ εἰκονογραφίας. Ἀλλ' ἐνταῦθα λοιπὸν πρόκειται οὐχὶ περὶ φυσικῶν δυσαρμονιῶν, ἀλλὰ περὶ ἐπικτήτων ἀτελειῶν ἢ περὶ τεχνητῆς διαφθορᾶς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Κἂν ὅμως πάντα τὰ τάχα ἀντίσκοπα ταῦτα τῆς φύσεως ἦσαν πραγματικαὶ κατὰ τῆς σκοπιμότητος αὐτῆς ἐνδείξεις, τὸ ἐξ αὐτῶν συναγόμενον συμπέρασμα δὲν θὰ ἦτο ὀρθόν. Τὸ ὀρθὸν θὰ ἦτο τοῦτο, ὅτι ἐν τῇ φύσει ὑπάρχουν πρὸς τοῖς σκοπίμοις φαινομένοις καὶ ἄσκοπα, ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι ἡ ἐν τῇ φύσει σκοπιμότης δὲν εἶνε ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετική. Πράγματι δέ, τοῦτο εἶνε καὶ τὸ πραγματικῶς ἀληθὲς οὐ μόνον ἀπὸ ἐπόψεως ποσοτικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐπόψεως ποιοτικῆς. «Τὰ συνεστραμμένα κέρατα τῶν κριῶν εἶνε ὅπλα ἀμύνης ἧττον τέλεια πάντως τῶν εὐθέων βοείων κεράτων· ὅλλ' εἶνε, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἀμύνης ὄργανα· τὸ κέντρον τῆς μελίσσης δυνατὸν νὰ τῇ γείνῃ θανατηφόρον, εἶνε ὅμως ὅπλον ἀμύνης, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπόψεως ταύτης δὲν εἶνε ἀπολύτως ἀνωφελές». Οἱ ὑπερκριτικοὶ τῶν φυσικῶν ἀντισκόπων καὶ τῆς φυσικῆς δυσαρμονίας δὲν διστάζουν νὰ χαρακτηρίσωσιν ὡς ἀτελείας καὶ τὰ προφανῆ τῆς σκοπιμότητος θαύματα, ὁποῖα ὁ ἀνθρώπινος ὀφθαλμὸς ἢ τὸ οὖς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ διακρίνῃ 3000 τόνους

μὲ τὰς λεπτοτάτας των ἀποχρώσεις. Εἰς στήριξιν δὲ τῶν ἰσχυρισμῶν των ἐπικαλοῦνται τὸ κῦρος τοῦ Helmholz, λέγοντος περὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ τὰ ἀκόλουθα: «ὁ ὀφθαλμὸς κέκτηται πάσας ἐκείνας τὰς ἀτελείας, αἱ ὁποῖαι παρατηροῦνται εἰς οἱονδήποτε ὀπτικὸν ὄργανον, καὶ μάλιστα τοιαύτας, αἱ ὁποῖαι μόνον εἰς αὐτὸν προσιδιάζουν». Καὶ ἕως ἐδῶ μὲν ἔχει καλῶς. Ἀλλ' ὁ Helmholz ἐπάγεται καὶ τὰ ἑξῆς, τὰ ὁποῖα οἱ ὑπερκριτικοὶ σκοπίμως παρασιωποῦν: «*Ἀλλ' ὅμως* αἱ ἀτέλειαι αὗται τόσον ἀντισταθμίζονται ὑπὸ τῶν ἀντιρρόπων λειτουργιῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ὥστε ἡ ἀνακρίβεια τῶν εἰκόνων πολὺ ὀλίγον ὑπερβαίνει τὰ φυσιολογικὰ ὅρια. Διὰ τοῦτο ἡ προσαρμογὴ τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὰς λειτουργίας του παρουσιάζεται τελειοτάτη.. Οὕτω, τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὸν δαρβίνειον τῆς κληρονομικότητος νόμον μετὰ πάροδον ἀναριθμήτων γενεῶν, συμπίπτει πρὸς ὅ,τι θὰ ἠδύνατο νὰ προεπινοήσῃ ἡ σοφωτέρα σοφία». Καὶ ἐν ᾗ ὅμως περιπτώσει δὲν ἔλεγε ταῦτα ὁ Helmholz, οὐδὲν θὰ ἐκέρδιζον οἱ ἀρνηταὶ τῆς ἐν τῇ φύσει σκοπιμότητος ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀπολύτου τελειότητος τοῦ ὀφθαλμοῦ. Διότι, ἂν ἦτο τοιοῦτος, οἷον τὸν ἐπιθυμοῦν οὗτοι, δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τὰς τρομερὰς τῆς τοιαύτης τελειότητος καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὠτὸς συνεπείας. Τὰ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Θεοῦ δοθέντα εἰς ἡμᾶς ὄργανα τῆς ὁράσεως καὶ τῆς ἀκοῆς, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ αἰσθητήρια, ἔχουσι μέσην τινὰ καὶ σχετικὴν εὐαισθησίαν, ἡ ὁποία κεῖται μεταξὺ τῶν ἄκρων ὁρίων τῆς αἰσθητικότητος. Ὡς ἔχουσι τὰ ὄργανα ταῦτα παρ' ἡμῖν, θαυμασίως τηρεῖται ἡ θεμελιώδης διὰ τὴν ζωὴν ἀπαίτησις τῆς προσαρμογῆς τοῦ ὀργανισμοῦ πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς συνθήκας τοῦ περιβάλλοντος. Ἀπολύτως τελεία καὶ πλήρης εὐαισθησία τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τοῦ ὠτὸς θὰ ἦτο καταστρεπτικὴ δι' ἡμᾶς ὑπὸ τὰς ὑφ' ἃς ζῶμεν συνθήκας, διότι θὰ συνεπήγετο διαστροφὴν ἢ καὶ πλήρη ἀπώλειαν τῶν ὀργάνων τούτων καὶ ἀναστάτωσιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἀπολύτως τέλειον οὖς θὰ ἦτο ὀλέθριον δῶρον τῆς φύσεως εἰς τὸν ἄνθρωπον ὄχι μόνον τὸν κατοικοῦντα εἰς κέντρα ποικίλων κρότων, ἀλλὰ καὶ ὁπουδήποτε ἀλλαχοῦ, φαντάζεται δέ τις τί θὰ ὑπέφερεν ὁ ἔχων εἰς τὸ ἔπακρον ἀνεπτυγμένην τὴν εὐαισθησίαν τῆς ρινὸς καὶ ἀπὸ τὰς ἐλαφροτέρας ἀναθυμιάσεις τῶν ποικιλωτάτων ὀσμῶν καὶ δυσοσμιῶν. Ἡ ζωὴ θὰ μετεβάλλετο ὑπὸ τὰς «τελείας» ταύτας συνθήκας κυριολεκτικῶς εἰς ᾅδην ἐὰν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀκούωμεν καὶ τοὺς μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένους ἤχους καὶ τοὺς νῦν ὅλως ἀνεπαισθήτους βομβισμοὺς τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ πετώντων ἀναριθμήτων ἐντόμων, καὶ νὰ βλέπωμεν ὅ,τι σήμερον μόνον διὰ τοῦ μικροσκοπίου διακρίνωμεν· θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ φάγωμεν καὶ νὰ πίωμεν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ νὰ ἀναπνέωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν δισεκατομμυρίων βακτηριδίων, τὰ ὁποῖα πληροῦσι τὰ πάντα... Τότε ἀκριβῶς τὰ ὄργανα ταῦτα θὰ ἦσαν ἄσκοπα, ὡς τελείως δι' ἡμᾶς ἄχρηστα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει, ὅτι τὸ ἀπὸ ἐπόψεως θεωρητικῆς ἀτελὲς ὄργανον δύναται νὰ εἶνε κάλλιστα ἐπαρκὴς ἔνδειξις λογικῆς σκοπιμότητος ἐν τῇ φύσει· ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ ὅτι αἱ λεγόμεναι ἀτέλειαι αὗται ἔχουν τὰ ὅριά των μαρτυρεῖ τρανῶς ὅτι ὑπάρχει σκοπιμότης· ὅτι ἐν τῇ πράξει ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ θεωρητικὴ ἀτέλεια ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ πολὺ τελειότερον: ὅτι ἐνῷ οὐδὲν μουσικὸν ὄργανον εἶνε χορδισμένον ἰδανικῶς, ἀλλ' ἐν τούτοις τοῦτο οὐδαμῶς μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰς μουσικὰς ἁρμονίας. Γενικώτερον δὲ περὶ τῆς σκοπιμότητος προκειμένου ὀφείλομεν νὰ προσέχωμεν εἰς τὰ δύο ταῦτα: πρῶτον, ὅτι οὐδέποτε πρέπει νὰ σπεύδωμεν νὰ ἀποφαινώμεθα περὶ ἐλλείψεως σκοπιμότητος ἐν οἱῳδήποτε φαινομένῳ, διότι δέον νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀτελῆ ἡμῶν γνῶσιν περὶ τῆς καθ' ὅλου φύσεως καὶ τῶν σχέσεων τῶν στοιχείων καὶ τῶν φαινομένων της. Δεύτερον, δὲν εἶνε ἐν γένει λογικὸν ἐκ τῆς ἀγνοίας τοῦ σκοποῦ νὰ συμπεραίνωμεν τὴν ἀνυπαρξίαν του, ἰδίως εἰς τὰ ὀργανικὰ φαινόμενα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ σκοπιμότης εἰδικῶς δεσπόζει καὶ ἅτινα κατευθύνει· τὰ δὲ φαινόμενα τοῦ μὴ ὠφελίμου ἀποτελοῦν ἐξαίρεσιν. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ κατὰ τῆς σκοπιμότητος ἀντιρρήσεις φωρῶνται ἰδιαιτέρως ἀσθενεῖς ὁσάκις στρέφονται κατὰ τῆς στηριζομένης ἐπὶ χριστιανικοῦ ἐδάφους τελολογίας, διότι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία παρέχει τὴν μᾶλλον λογικὴν καὶ ἱκανοποιητικὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ κακοῦ.

Ἀλλὰ τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ ποτὲ ἰδιαίτερον θέμα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Θ'.

ΤΟ «ΕΦΗΒΕΙΟΝ ΑΒΕΡΩΦ»

Εἶναι γνωστὸν ὅτι, χάρις εἰς τὸν ἀείμνηστον ἐθνικὸν εὐεργέτην Γ. Ἀβέρωφ, καὶ ἡ ἑλληνικὴ δικαιοσύνη ἀπέκτησε δύο κτίρια φυλακῶν ἐν Ἀθήναις, τὸ «Ἐφηβεῖον» λεγόμενον διὰ τοὺς ἀνηλίκους ἐγκληματίας καὶ τὰς «Γυναικείας Φυλακάς», ἀποτελοῦντα θαυμαστὴν ἐξαίρεσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν φυλακῶν. Ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τὸ πρῶτον, οὗτινος ἡ ἐξέτασις ἀποτελεῖ συνέχειαν

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία		Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινὰ	Ἦχοι
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	2	Κυρ. ΙΓ΄ Ματθ.	Κυρ. ΙΓ΄	Β	δ΄
	9	» Πρὸ Ὑψώσ.	» ΚΒ΄ Π. Ὑ.	Γ΄	πλ.α΄
	16	» Μ. Ὕψωσιν	» ΚΑ΄ Μ. Ὑ.	Δ΄	πλ.β΄
	23	» Α΄ Λουκᾶ	Προδρόμου	Ε΄	βαρὺ
	30	» Β΄ Λουκᾶ	Κυριακὴ ΙΖ΄	ϛ΄	πλ.δ΄

τῆς μελέτης περὶ τῆς προλήψεως καὶ τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἀλητείας καὶ τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων.

Ἡ ἰδέα, πρῶτον, τοῦ νὰ στεγάζωνται ἰδιαιτέρως οἱ ἀνήλικοι ἐγκληματίαι, μακρὰν τῶν πρεσβυτέρων ὁμοιοπαθῶν των, βασίζεται ἐπὶ τῆς σπουδαιοτάτης ἀρχῆς ὅτι ἄλλα συνήθως εἶναι τὰ ἐλατήρια τῆς ἐγκληματικότητος τῶν ἀνηλίκων, ἄλλαι αἱ ψυχολογικαὶ συνθῆκαι, ὑφ' ἃς διατελοῦσιν, ἄλλαι αἱ προϋποθέσεις συνεπῶς καὶ ἄλλος ὁ σκοπὸς τοῦ κολασμοῦ τῶν πράξεών των καὶ ἄλλο τὸ πρὸς ἀναμόρφωσιν αὐτῶν ἐφαρμοστέον σύστημα, προς ἀναμόρφωσιν ἄλλως τε ἡ ὁποία εἶναι δυνατωτέρα παρὰ τούτοις ἢ παρ' ἐκείνοις, ἕνεκα ἀκριβῶς τῆς ἐν γένει διαφορᾶς τῆς ψυχοσυνθέσεώς των καὶ τῆς βάσεως τῆς ἐπιδειχθείσης ἐγκληματικότητος.

Ἐπισταμένη ἔρευνα μεταξὺ τῶν κρατουμένων εἰς τὸ «Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ» ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἔγκλημα αὐτῶν σπανίως ὀφείλεται εἰς ἐγκληματικὰς πράγματι προδιαθέσεις, καὶ ταύτας ὅμως ἀποδοτέας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς λόγους κληρονομικότητος, ἢ εἰς κακὴν ἀνατροφὴν καὶ κακὰ παραδείγματα τῶν οἰκείων. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ μικροὶ ἐγκληματίαι τῶν παιδικῶν μας φυλακῶν εἶναι θύματα τῆς ἀλητείας, τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἐπιβλέψεως, τοῦ κακοῦ παραδείγματος τῶν συντρόφων, τῆς ὑπὸ ληστρικῶν θεαμάτων καὶ ἀναγνωσμάτων ἐξάψεως τῆς φαντασίας. Καὶ διακρίνονται μεταξὺ τῶν δυστυχῶν τούτων ὑπάρξεων οἱ διαπράξαντες τὸ ἔγκλημα διὰ πρώτην φοράν, διότι παρασύρονται εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ κακοῦ, καὶ οἱ ἐπαναλαμβάνοντες αὐτό, διότι ἐθίζονται πλέον εἰς αὐτό, ἢ καὶ διότι οὐδόλως ἐξηλείφθησαν αἱ προκαλέσασαι τοῦτο συνθῆκαι.

Εἴπομεν ἐν προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὅτι τὸ σύστημα τῶν «Ἀναμορφωτικῶν Σχολείων», τὸ ὁποῖον ἐκεῖ κατὰ τὸ δυνατὸν ἐξετέθη, ἐπιζητεῖται ἐν μέρει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν ταῖς παιδικαῖς φυλακαῖς, αἵτινες μάλιστα ἔλαβον τὸ ὄνομα «Σχολὴ—Φυλακὴ Ἀβέρωφ» καὶ εἴχομεν τότε εἴπει ὅτι δυστυχῶς καθίσταται τοῦτο ἀνέφικτον ἐν πολλοῖς, δι' οὓς πρόκειται νὰ ἴδωμεν λόγους. Οἱ λόγοι οὗτοι συγκεντροῦνται εἰς δύο καθ' ἡμᾶς, κεφαλαιώδη ζητήματα, τὴν ἔλλειψιν τοῦ καταλλήλου χώρου διὰ τὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡλικίαν, τὸ ἔγκλημα καὶ τὰς προκαλούσας αὐτὸ προϋποθέσεις διαίρεσιν καὶ τὴν ἔλλειψιν πεπειραμένου καὶ πράγματι ἀφωσιωμένου προσωπικοῦ.

Ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας, ὡς εἴπομεν ἤδη, βασίζεται ἡ διαίρεσις τῶν ἀνηλίκων ἀπὸ τοὺς ἐνήλικας ἐγκληματίας, ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ἐπιβάλλει καὶ τὴν κατάταξιν τῶν πρώτων καθ' ἃς εἴπομεν κατηγορίας. Ἡ σημερινὴ διαίρεσις τῶν τροφίμων τοῦ Ἀβερωφείου ἥκιστα ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν στοιχειώδη ταύτην ἀνάγκην, ἄνευ τῆς πληρώσεως τῆς ὁποίας οὐδεμία ἀναμόρφωσις θὰ καταστῇ δυνατή. Ἀρκετὰ προηγμένοι εἰς τὰς ἐγκληματικὰς τάσεις μεγαλείτεροι ἔφηβοι συμφύρονται συνήθως μετὰ μικρῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα ὡδήγησεν ὁ νόμος ἐκεῖ διὰ παράπτωμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπέπεσαν διὰ πρώτην φορὰν καὶ τὸ ὁποῖον χρήζει ἐντελῶς διαφόρου θεραπευτικῆς μεθόδου. Ὁμολογεῖται σήμερον παρ' αὐτῶν τῶν ἀμέσως ἀσχολουμένων εἰς τὰ τῶν παιδικῶν μας φυλακῶν, ὅτι πολλάκις καλλιεργεῖται ἐκεῖ ἡ ἐγκληματικότης, ἀντὶ νὰ περισταλῇ, διότι ἐπιδροῦν οἱ μᾶλλον πεπειραμένοι ἐπὶ τῶν ἄλλων διδάσκοντες καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς γνωστὰς αὐτοῖς μεθόδους τοῦ ἐγκλήματος, συμβαίνει δὲ πολλάκις παῖδες εἰσαχθέντες διὰ φόνον π.χ. ἐξ ἀμελείας εἰς τὰς παιδικὰς φυλακὰς νὰ ἐξέρχωνται ἐκεῖθεν τρομεροὶ λωποδῦται, διότι ἐδιδάχθησαν ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῶν μετ' αὐτῶν ἐγκλείστων λωποδυτῶν. Πόσον δ' ἡ ἐπίδρασις αὕτη εἶναι δυνατή, εἶναι ἀναμφισβήτητον, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ἐκεῖ, ἐν τῇ φυλακῇ, ἡ κοινὴ δυστυχία τῆς στερήσεως τῆς ἐλευθερίας συναδελφώνει ἔτι περισσότερον, εὐνοήτου μάλιστα οὔσης τῆς εὐκολίας, μεθ' ἧς οἱ νέοι θαυμάζουσι καὶ ὀνειρεύονται τὰς περιπετείας, ἥτις εὐκολία καθιστᾷ ἥρωας διὰ τὰς ψυχάς των τοὺς μᾶλλον ἀποτροπαίους ἐγκληματίας, διότι δὲν ἔτυχε νὰ ὑποδειχθῶσιν αὐτοῖς πρότυπα ἄλλα ἡρωϊσμοῦ ἐντίμου καὶ ἀξίου πράγματι θαυμασμοῦ. Ὑπάρχουν εἰς τὸ «Ἐφηβεῖον Ἀβέρωφ» ἐγκληματίαι εἰθισμένοι εἰς τὴν ζωὴν τῆς φυλακῆς, ἄλλοι καυχώμενοι διὰ τὰς ... ἀνδραγαθίας των καὶ ἄλλοι σοφιστικώτατα δικαιολογοῦντες τὰ ἐγκληματικά των κατορθώματα καὶ ἀναπτύσσοντες ἰδίας κοινωνικὰς θεωρίας. Ἡ ὀλεθρία ἐπίδρασις τῶν ἀτόμων τούτων ἐπὶ τῶν ἀπειροτέρων καὶ τῶν ἀνηλικωτέρων συντρόφων των εἶναι πλέον ἢ προφανής. Δὲν εἶναι ὅμως ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ διαίρεσίς των σήμερον δυνατή, κατὰ τὴν γνώμην καὶ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας, διότι ἡ διαρρύθμισις τοῦ κτιρίου δὲν ἐπιτρέπει αὐτήν. Καὶ εἶναι μὲν ἐξ

ἐπόψεως ἐμφανίσεως καὶ ὑγιεινῆς σύμφωνον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ πολιτισμοῦ μας τὸ κτίριον τῶν παιδικῶν φυλακῶν, δὲν ἀνταποκρίνεται ὅμως, δυστυχῶς, εἰς τὴν στοιχειωδεστάτην ταύτην ἀνάγκην, ἄνευ τῆς ὁποίας εἶναι ματαιοπονία αὐτόχρημα πᾶσα πρὸς ἀναμόρφωσιν ἐργασία, καίτοι τὸ ἐν αὐτῷ ἐφαρμοζόμενον σύστημα δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀντάξιον καθ' ὅλα του, δι' ὃν προώρισται, σκοποῦ.

Ἡ ὅλη τακτικὴ ἐν τῷ ἱδρύματι ζωή, ἡ δαψιλέστατα παρεχομένη ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ διδασκαλία, ἡ προσπάθεια τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀγραμμάτων καὶ τῆς παροχῆς ἐπαγγελματικῶν ἐφοδίων εἰς τοὺς νεαροὺς καταδίκους, οὓς πολλάκις ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἔγκλημα ἡ ἔλλειψις ἀνατροφῆς καὶ μορφώσεως καὶ ἡ ἀνεργία, ἀνταποκρίνονται τελείως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ψυχῆς αὐτῶν καὶ θὰ ἠδύναντο ν' ἀποτελέσωσιν ἐγγύησιν θετικὴν πραγματικῆς ἀναμορφώσεως τῶν δεκτικῶν τῆς τοιαύτης ἐργασίας, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ προληφθῇ διὰ τοῦ ὁμολογουμένως ἀναγκαίου αὐτῶν χωρισμοῦ ἡ εἰς τὸ ἔγκλημα ἀλληλοενίσχυσις καὶ ἀλληλοδιδασκαλία.

Δευ ἐρα ὅμως ἐλαττωματικότης, ἣν δικαιούμεθα νὰ σημειώσωμεν, ὡς ἐξ ἰδίας αὐτοψίας ἀντιληφθέντες αὐτήν, εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ καταλλήλως μεμορφωμένου καὶ τοῦ πονοῦντος πράγματι διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν δυστυχῶν τούτων ὑπάρξεων κατωτέρου προσωπικοῦ. Ὅσον δὲ εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ κατώτερον προσωπικὸν τῶν διαφόρου βαθμοῦ φυλάκων θ' ἀποτελέσῃ κυρίως τὴν ὑπολογίσιμον βάσιν τῆς ἐπὶ τῶν ἐγκλείστων τοῦ ἱδρύματος ἐπιδράσεως, ἐπειδὴ αὐτὸ πρὸ παντὸς ἔρχεται εἰς ἄμεσον πρὸς αὐτοὺς ἐπαφὴν καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας τῆς ἐν τῷ ἱδρύματι ζωῆς των, ἄλλο τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦτο εἶναι ἀνεπαρκέστατον διὰ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν πολυδαίδαλον ψυχολογίαν τοῦ μικροῦ ἐγκληματίου καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ, ὅταν μάλιστα ἔχῃ τὴν γνώμην ὅτι «εἶναι ὅλοι γιὰ κρέμασμα», ὅπως λέγουν, καὶ ὅτι δὲν ἀξίζουν περισσοτέραν προσοχήν. Ὁσαςδήποτε καὶ ἂν καταβάλλῃ ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ προσπαθείας καὶ ὅσον ἰδεώδης καὶ ἂν εἶναι ἡ διεύθυνσις τῶν φυλακῶν τούτων, οὐδεμία προσπάθεια σοβαρᾶς διορθώσεως τῶν καταδίκων δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὅταν ἐλλείπῃ τὸ στοιχειωδῶς ἀναγκαῖον προσωπικόν. Η ὑπηρεσία τοῦ φύλακος τῶν φυλακῶν θεωρεῖται συνήθως θέσις ἀποτροπαία καὶ ἐξευτελιστική, διότι, προφανῶς, δὲν ἔχει ἀκόμη ἀναπτυχθῇ παρ' ἡμῖν ἡ κεφαλαιώδης κοινωνικὴ σημασία, ἣν ἔχει μία πραγματικῶς δυναμένη νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν ἐργασία, ἡ ὁποία μόνον διὰ τῆς συχνῆς πρὸς αὐτοὺς ἐπαφῆς χαρακτήρων ἀδαμαντίνων θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἴσως εἶναι παράλειψις κρατικὴ ὁ ἀνεπαρκέστατος ἐν προκειμένῳ τῆς κοινῆς γνώμης διαφωτισμός· καὶ ἐπιθυμοῦμεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἐξάρωμεν τὴν μεγάλην σπουδαιότητα, ἣν ἔχει διὰ τὸ Κράτος αὐτὸ ἡ προπαγάνδα διὰ τὸν καταρτισμὸν στελεχῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ δύναται νὰ βασίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν ἑνὸς τῶν μᾶλλον δυσκόλων καὶ τῶν μᾶλλον πολυπλόκων θεμάτων τῆς κοινωνικῆς του πολιτικῆς.

Πολλάκις ἐπεσκέφθημεν, τῇ ἀδείᾳ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας, τὰς παιδικὰς φυλακάς, μετὰ φοιτητῶν, μαθητῶν καὶ ἐργαζομένων ἄλλων νέων ἐπὶ διδασκαλίᾳ καὶ ψυχαγωγίᾳ τῶν ἐν αὐταῖς κρατουμένων ὑπερδιακοσίων μικρῶν ἐγκληματιῶν καὶ ἵνα ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσωμεν ἐν τῷ κύκλῳ μας ἐξ ἀφορμῆς τῶν κοινωνικῶν δραμάτων, ἅτινα δύναταί τις ἐκεῖ ἰδίοις ὄμμασι νὰ ἀντιληφθῇ καὶ ἵνα παράσχωμεν τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀναπτύξεως τῶν φιλανθρωπικῶν τοῦ κύκλου ἡμῶν συναισθημάτων. Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μόνον ἡ ἰδέα ὅτι πρόκειται περὶ ἀνθρώπων ἀμαθῶν συνεκράτησε τὴν ἀγανάκτησίν μας ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ἀντελαμβάνοντο οἱ φύλακες τοῦ σκοποῦ τῶν ἐπισκέψεων ἡμῶν. Διατί ν' ἀποκρύψωμεν ὅτι τὸ ὑπὲρ τῶν ἐκεῖ κρατουμένων ἐνδιαφέρον μας χαρακτηρίζεται παρ' αὐτῶν ὡς καθαρὰ ἀνοησία; Τὴν αὐτὴν πεῖραν ἔχουσι δυστυχῶς καὶ κυρίαι ἐπιφανεῖς τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας μὴ λησμονοῦσαι τὸ τοῦ Κυρίου «ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρός με». Καὶ ὅμως ἂν ὑπῆρχε τὸ κατάλληλον προσωπικὸν ἴσως θὰ διωρθοῦτο πως ἡ ἐκ τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ κυρίου ζημία.

Τὸ Κράτος ἐσκέφθη διὰ τὴν εἰδικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν φυλάκων τούτων καὶ συνέστησεν ἰδίαν πρὸς τοῦτο Σχολήν. Συμβαίνει ὅμως δυστυχῶς καὶ μὲ τὸ μέτρον τοῦτο ὅ,τι συνήθως συμβαίνει εἰς ἄλλας παρομοίας περιστάσεις. Δὲν ἀρκεῖ ἡ γνῶσις κανονισμῶν τινων καὶ μηχανικῶν μεθόδων, διότι ἡ ἐπὶ τῶν νεωτέρων ἐπίδρασις ἐλάχιστα ἐξαρτᾶται ἀπ' αὐτῶν. Χρειάζεται καρδία φλεγομένη ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον καὶ διάνοια δυναμένη νὰ ἐγκολπωθῇ ὅ,τι διὰ τοὺς κοινοτέρους χαρακτηρίζεται ὡς ἀνοησία, τὸ ἰδανικὸν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ νόμου τῆς ἀγάπης ὑπὸ τῆς ὁποίας καὶ μόνης ὁ κινούμενος θὰ δύναται μετὰ τοῦ θείου Παύλου νὰ κλαίῃ μετὰ κλαιόντων, ν' ἀγρυπνῇ μετὰ τῶν ἀγρυπνούντων, νὰ πάσχῃ μετὰ τῶν πασχόντων, νὰ συναισθάνεται τοὺς πειρασμοὺς τοῦ πλησίον, νὰ γίνεται «τοῖς πᾶσι τὰ πάντα» ἵνα κερδίσῃ μίαν ψυχήν. Καὶ δὲν φρονοῦμεν ὅτι ἐλλείπουσι καρδίαι καὶ διάνοιαι

τοιαῦται ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν τὴν Χριστιανικήν. Ἁπλῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνευρεθοῦν ὅπου κρύπτονται. Ἰδοὺ καὶ ἄλλο στάδιον λαμπρὸν διὰ τοὺς θέλοντας νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν Θρησκείαν καὶ διὰ τὸ Ἔθνος.

Ε. Γ. Μ.

ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΑ ΝΕΑ

Περὶ τὴν κρύπτην τῶν Κανηφόρων ἐν ταῖς ρωμαϊκαῖς κατακόμβαις διὰ τῶν ὑπὸ τοῦ καθηγ. Ὁρατίου Μαρρούκκι ἀπό τινος διεξαγομένων ἀνασκαφῶν ἀνεκαλύφθησαν ἐπ' ἐσχάτων νέαι ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ ἰδιαζούσης σπουδαιότητος, διότι ἀποδεικνύουσι τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν τῶν ἐκεῖ τεθαμμένων. Τῶν ἐπιγραφῶν τούτων αἱ σπουδαιότεραι εἶνε ἡ τοῦ «Εὐπροδέκτου» καὶ ἡ τοῦ «Ἀοράτου».

Ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ «Εὐπροσδέκτου» ἔχει ὡς ἑξῆς :

Μητέρα τὴν ἀγαθὴν Δωνάτου ἐνθάδε θάψεν
Δάκρυσιν Εὐπρόσδεκτος ὀδυράμενος θαλεροῖσιν
Πασάων γνώμαισιν ἀμείνονα θηλυτεράων
Τράλλεως ἦν δὲ γένος καὶ γῆς Ἀσίης ἐρατεινῆς
Φῶς ἔλαβεν δὲ βλέπειν τόδ' ἐλεύθερον ἐκ βασιλείας
Φῶς ὅτ ἐν ἀνθρώποισιν ἐδέρκετο πρίν...
Νύκτα κατ' ὀρφναίην Ἀιδος δόμον εἰς ἀφίκηται
Τεσσερακοστὸν ἔχουσα τρίτον δὲ βίου λυκάβαντα.

Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ εἰρημένου ἀρχαιολόγου, εἶνε ἀρχαιοτάτη· δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ μεταγενεστέρα τοῦ γ' αἰῶνος. Ἰδιαιτέρως ἐσημειώθη ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Εὐπροσδέκτου κατήγετο ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας διότι ἐγεννήθη εἰς τὰς Τράλλεις. Ἦτο δὲ ἡ πόλις αὕτη μία τῶν ἐπιφανεστέρων τῆς ἑλληνικῆς Ἀνατολῆς, ἔφερε δὲ μάλιστα τὴν προσηγορίαν «Πρώτη Ἑλλάδος». Τὸ δὲ λατινικόν της ὄνομα ***(Δωνάτα)*** ὑποδεικνύει πιθανῶς ὅτι ἡ οἰκογένειά της προήρχετο ἐκ ρωμαίων μεταναστῶν καθ' ἣν ἐποχὴν μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ἀνακαίνισιν τῆς πόλεως ὠργανώθη ἐν αὐτῇ ρωμαϊκὴ ἀποικία, ἥτις ἐκλήθη «Caesarea Tralles».

Ἀλλ' εἶνε γνωστὴ καὶ ἡ μεγάλη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Χριστιανισμοῦ σημασία τῆς ἐν λόγῳ μικρασιατικῆς πόλεως, τὴν ἐκκλησιαστικὴν δ' αὐτῆς σπουδαιότητα κυροῖ καὶ ἡ τοῦ θεοφόρου Ἰγνατίου Ἀντιοχείας ἐπιστολὴ «ἐκκλησίᾳ ἁγίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν Τράλλεσιν τῆς Ἀσίας».

Ἡ ἐκεῖ λοιπὸν τεθαμμένη Δωνάτα ἦτο ἑλληνὶς μικρασιᾶτις χριστιανή, ἡ δ' ἐν λόγῳ ἐπιγραφὴ αὐξάνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἀκτῖνι τῶν κατακομβῶν τῆς Ρώμης ἀνακαλυφθεισῶν ἐπιγραφῶν, ἐν οἷς μνημονεύονται πρόσωπα ἑλληνικῆς ἐθνότητος τῶν ἐν τοῖς τάφοις τεθαμμένων μαρτύρων.

—

Ἀλλ' εἰς τὴν αὐτὴν ἀκτῖνα τῶν «Κανηφόρων» ἀνεκαλύφθη καὶ ἄλλη σπουδαία ἐπιγραφή, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐγνωσμένη, ἐπὶ μαρμαρίνου θραύσματος φέροντος ἐγγεγλυμμένην παράστασιν φάρου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἶνε ἐγχάρακτα ἓξ κεφαλαῖα γράμματα τοῦ ἑλληνικοῦ ἀλφαβήτου : ἄνω ΡΟ, κάτωθεν αὐτῶν ΑΑΤ καὶ κάτωθεν τῶν δύο πρώτων γραμμάτων τῆς δευτέρας σειρᾶς ἓν Α. Ἡ οὐρὰ τοῦ Ρ εἰσχωρεῖ μεταξὺ τῶν δύο ΑΑ τῆς δευτέρας σειρᾶς. Ὁ φάρος φέρει εἰς τὰ ἄνω πυρσόν. Πρόκειται λοιπὸν περὶ παραστάσεως χριστιανικῆς συμβολιζούσης τὸν αἰώνιον λιμένα, τὸν λιμένα τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως, ὃν εὔχονται τῷ ἐκεῖ τεθαμμένῳ κεκοιμημένῳ.

Ἡ σπᾶνις τοῦ μνημείου τούτου ἔγκειται ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς γράμμασι, τὰ ὁποῖα ἔχει ἤδη ἑρμηνεύσει ὁ de Rossi κατὰ τρόπον ὑπὸ πάντων γενόμενον ἀποδεκτόν. Κατ' αὐτὸν δῆλα δὴ πρόκειται περὶ συμπλέγματος τριῶν Α καὶ ἑνὸς Τ, συνδεδεμένων ἐν εἴδει μονογράμματος μετὰ τῶν γραμμάτων Ρ καὶ Ο, πάντων συναποτελούντων τὴν λέξιν ΑΟΡΑΤΑ. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἐθεωρήθη ὡς πλήρως ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὸ ἐγχάρακτον ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου θραύσματος σύμβολον τοῦ φάρου, διότι ὁ ἐν ᾧ ὁ φάρος μυστηριώδης λιμὴν εἶνε ὁ ὁδηγῶν εἰς τὰ «ἀόρατα», ἤτοι εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. Ἐν τούτοις προσεκτικωτέρα παρατήρησις ἐν τοῖς ἐν λόγῳ γράμμασι διέκρινε τοιαύτην αὐτῶν τὴν διάθεσιν, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἀπαρτισθῇ δι' αὐτῶν τὸ μονόγραμμα τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, νοουμένου ἐνταῦθα διὰ τοῦ συμβόλου τοῦ φάρου-πυρσοῦ ὡς «τὸ φῶς» τοῦ κόσμου («ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου»).

—

Τέλος, ἐν τῇ αὐτῇ ἀκτῖνι τῶν «Κανηφόρων» εὑρέθησαν θραύσματα μαρμαρίνης πλακός, ἅτινα συνενούμενα παρέχουσι τὴν ἐπιγραφήν

ΠΑΥΛΟΣ . . .
ΠΩΛΕΙ . . .
ΤΗϹ ΚΑΠΑ . . .
ΕΖΗΗϹΗ . . .
ΑΤΛΑϹΟΝ . . .

Ἡ δευτέρα γραμμὴ ἀνεγνώσθη ***πολίτης*** (οὐχὶ ***πωλητής***, ὡς ἄλλοι ὑπέθεσαν), μετὰ δὲ τῆς τρίτης εἰκάσθη : ***πολίτης τῆς Καππαδοκίας.*** Ἐν τῷ τετάρτῳ στίχῳ ἐσημειοῦντο πάντως τὰ ἔτη τῆς ἡλικίας τοῦ θανόντος, ὁ δὲ πέμπτος ἀπετέλει ἀποστροφὴν πρὸς αὐτόν.

Πρὸς τούτοις εὑρέθησαν καὶ ἄλλα τεμάχια μετὰ τμημάτων ἐπιγραφῶν, ὧν τινα σπανιώτατα, πάντα δ' ὑποδεικνύοντα ἑλληνικὴν τὴν καταγωγὴν τῶν ἐφ' ὧν

αἱ ἐπιγραφαί. Μία δ' ἐπὶ πλέον ἔνδειξις ὅτι τὸ μέρος τοῦτο ἀνῆκεν εἰς Ἕλληνας ἐχαρακτηρίσθη καὶ μαρμάρινον τεμάχιον, ἐφ' οὗ εἶνε ἐγγεγλυμμένον ὡρολόγιον ἡλιακὸν φέρον ἑλληνικὰς τὰς ὀνομασίας τῶν ἀνέμων. Τὸ μαρμάρινον τοῦτο ὡρολόγιον φέρεται ὡς τὸ μοναδικὸν ἀντίγραφον τοῦ ὑπὸ Ἀριστάρχου τοῦ Σαμίου ἐπινοηθέντος ἡλιακοῦ ὡρολογίου. Ὁ Settele γνωματεύει ὅτι τὸ ὡρολόγιον τοῦτο κατεσκευάσθη ὑπὸ Ἑλλήνων προσαρμοσάντων αὐτὸ πρὸς τὸν ρωμαϊκὸν ὁρίζοντα καὶ τοποθετησάντων ἐν τοῖς κτήμασί των. Τὸ ὑπ' ὄψιν ἀντίτυπον ἐλογίσθη ἀνῆκον εἰς Ἕλληνα, φαίνεται δὲ ἴσως κομισθὲν ἐνταῦθα ἐκ τῆς περὶ τὴν Ἀππίαν ὁδὸν κειμένης ἐπαύλεως Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

Ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ἐνδείξεων ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλας προγενεστέρας οἱ ἀρχαιολόγοι συμπεραίνουσιν, ὅτι ἡ τοποθεσία αὕτη ἀπετέλει ἰδιοκτησίαν Ἑλλήνων, ἡ δ' ὁμὰς τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀναφερομένων ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς τῆς ὑπὸ τὴν μονὴν τῶν Τραπιστῶν τοποθεσίας ὑποδεικνύει ὁμάδα Ἑλλήνων χριστιανῶν μαρτύρων, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ἐσφαλμένως τὸ νεκροταφεῖον τοῦτο ἀπεκλήθη διὰ τῶν ὀνομάτων Δαμάσου, ἢ Μάρκου καὶ Μαρκελλίνου. Ἤδη ὁ Δάμασος ἐν τῇ περιγραφῇ αὐτοῦ μνημονεύων τῶν ὀνομάτων τῶν μαρτύρων τούτων ἐπήγαγε: «Hic confessores sancti quos Grecia misit», τ.ἔ. «ἐνταῦθα κεῖνται οἱ ἅγιοι μάρτυρες, οὓς ἀπέστειλεν ἡ Ἑλλάς».

Τὸ ἁγίασμα τοῦτο, τὸ περιλαμβάνον ὀστᾶ Ἑλλήνων μαρτύρων τοῦ β' ἢ γ' αἰῶνος, ὁ de Rossi χαρακτηρίζει ὡς ἓν τῶν διασημοτέρων ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ ἁγ. Καλλίστου, διὸ καὶ ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸ μέγα μέρος τοῦ τρίτου τόμου τοῦ περὶ τοῦ ἐν λόγῳ κοιμητηρίου διασήμου ἀρχαιολογικοῦ ἔργου του. Ἀσφαλῶς ἡ συνέχισις τῶν ἀνασκαφῶν θὰ παρουσιάσῃ νέας ἐπ' ἴσης ἐνδιαφερούσας ἐκπλήξεις, δι' ὧν θὰ καθορισθῇ ἀκριβέστερον ὁ τοῦ ἁγιάσματος τούτου χαρακτήρ.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

[Ἀνταπόκρισις ἐξ Ἀμερικῆς]

Συνεχίζων τὰς ἐκθέσεις μου περὶ τῶν ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐνταῦθα ἐντυπώσεών μου χρήσιμον νομίζω τὴν διὰ βραχέων περιγραφὴν τῆς ζωῆς τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ Θεολογικῆς Ἐπισκοπιανῆς Σχολῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ φιλοξενούμενος παρακολουθῶ τὰ ἐνδιαφέροντά με μαθήματα καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ κλήρου τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐν λόγῳ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀπὸ τοῦ 1857 ἱδρυθεῖσα εἶναι μία τῶν ἀνωτέρων Θεολογικῶν Σχολῶν τῆς Ἀμερικῆς, φοιτῶσι δ' ἐν αὐτῇ ἀπόφοιτοι Πανεπιστημίων. Ἔχει ἱστορίαν περιπετειώδη καὶ ἔνδοξον μαρτυροῦσαν ὅτι δὲν εἶναι οὐτοπία τὰ μεγαλεπήβολα περὶ αὐτῆς σχέδια, τὰ ὁποῖα ἐνθουσιώδεις συνέλαβον καρδίαι καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἤχθησαν ἀκόμη εἰς πέρας. Δὲν εἶναι ἁπλοῦν κτίριον, εἶναι ὁλόκληρος πόλις μὲ μεγαλοπρεπέστατον ναόν, πρυτανεῖον, βιβλιοθήκην, μέγαρα καθηγητῶν, κατοικίας σπουδαστῶν, ἐκτεταμένους κήπους καὶ ἱκανὸν δάσος. Ἡ βιβλιοθήκη πρὸ ἑπταετίας ἀνεγερθεῖσα (τὸν θεμέλιον λίθον αὐτῆς κατέθηκεν ὁ νῦν Παναγιώτατος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας) εἶναι ἀληθινὴ κιβωτὸς ἐμπερικλείουσα πολύτιμον διὰ τοὺς τροφίμους τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης θησαυρόν. Κατὰ τὴν ἐπετηρίδα τοῦ λήγοντος ἔτους ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ ὑπὲρ τὰς τριάκοντα χιλιάδας τόμων, σειραὶ ἐκκλησιαστικῶν φύλλων καὶ ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, ἄνω τῶν δέκα χιλιάδων μικρῶν διατριβῶν, πολλὰ χειρόγραφα καὶ φωτογραφημένα ἀντίγραφα ὅλων τῶν γραπτῶν μνημείων τῆς κλασσικῆς καὶ τῆς χριστιανικῆς φιλολογίας.

Διὰ τὸν Ἕλληνα κατ' ἐξοχὴν ἡ Βιβλιοθήκη αὕτη γίνεται ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας συμπαθείας, καθ' ὅτι πρὶν εἰσέτι εἰσέλθει καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν πλησιάσῃ τὸ τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς κλασσικῆς καὶ χριστιανικῆς φιλολογίας, ἀναγινώσκει ἄνωθεν τῆς πύλης κεφαλαίοις ἑλληνικοῖς γράμμασι κεχαραγμένην ἐπὶ μεγάλης πλακὸς τὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον παραίνεσιν τοῦ Ἀποστόλου «ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ». Τὸ διαληφθὲν ρητὸν εἶναι καὶ τὸ μόνον κόσμημα εἰς τὸ ἐπίσημον ἔμβλημα τῆς Σχολῆς, τὴν σφραγίδα, τὸν χάρτην τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Σχολῆς βιβλία.

Τὴν Σχολὴν διευθύνει μετ' ἀξιεπαίνου ζήλου καὶ πατρικῆς στοργῆς ὁ Κοσμήτωρ αὐτῆς αἰδ. Dr George Bartlett καθηγητὴς τῆς Ὁμιλητικῆς καὶ τῆς Ποιμαντικῆς, υἱὸς ἀντάξιος τοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν χρηματίσαντος διευθυντοῦ τῆς αὐτῆς Σχολῆς ἀοιδίμου πατρὸς αὐτοῦ. Ἐκτὸς αὐτοῦ διδάσκουσιν ὁ Σεβ. Ἐπίσκοπος Nathaniel Thomas D. D. ἐκπαιδευτὴς ἐν τῇ ἐργασίᾳ τῆς Ἱεραποστολῆς καὶ διευθυντὴς τῆς θρησκευτικῆς ἐργασίας τῶν φοιτητῶν καὶ ἕτεροι δεκαπέντε καθηγηταὶ ἅπαντες ἱερωμένοι.

Πλὴν τῶν βασικῶν θεολογικῶν μαθημάτων μετ' ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος ἀναπτύσσονται τὰ μαθήματα τῆς ποιμαντικῆς φροντίδος καὶ δὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τοῦ βαρέος τούτου σταυροῦ, τὸν ὁποῖον μετὰ καρτερίας φέρουσιν αἱ Ἀμερικανικαὶ Ἐκκλησίαι. Παραδόξως ἐν Ἀμερικῇ, τῇ κατ' ἐξοχὴν χώρᾳ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν, οὐδεμία καταβάλλεται προσπάθεια περὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἀμερικανοπαίδων. Εἰς οὐδὲν σχολεῖον διδάσκεται μάθημα θρησκευτικὸν καὶ ὁ Ἀμερικανὸς τελειώνει τὸ Πανεπιστήμιον χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὄχι

μόνον τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὰ θεμελιώδη πρόσωπα καὶ γεγονότα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Τὸ κακὸν τοῦτο προσπαθοῦν μετὰ πολλῶν κόπων καὶ θυσιῶν νὰ θεραπεύσουν αἱ Ἀμερικανικαὶ Ἐκκλησίαι διὰ τῶν Κυριακῶν σχολείων. Καὶ ἀγωνίζεται πρὸς τοῦτο σύσσωμος ἑκάστη Ἐκκλησία παλαίουσα πρὸς πλείστας δυσκολίας, τὰς ὁποίας παρουσιάζει ἡ ἐν ἡμέρα Κυριακῆς ἀπαίτησις ἐργασίας ἀπὸ μικροὺς μαθητὰς καὶ δὴ Ἀμερικανόπαιδας. Εὐτυχὴς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, διότι εἶναι ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τοιαῦτα προβλήματα!

Τὴν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ κειμένου ἑρμηνείαν τῆς Κ. Δ. διδάσκουσι τρεῖς καθηγηταί, ἐξ ὧν ὁ εἷς καὶ τὴν Ἱστορίαν τῶν θρησκευμάτων καὶ τὴν φιλοσοφίαν τῆς θρησκείας.

Εἰς τὰ μαθήματα τῆς Πρακτικῆς Θεολογίας ἐξονυχίζονται καὶ αἱ μικρότεραι ἀκόμη λεπτομέρειαι, αἱ ὁποῖαι ἴσως θὰ προεκάλουν τὰ μειδιάματά τινων ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι ἔχουν τὸ καλὸν ὅτι παρουσιάζουν τὸν ἐκ τῆς Σχολῆς ἐξερχόμενον ἄρτιον κατά τε θεωρίαν καὶ πρᾶξιν, τῆς ὁποίας, ὡς γνωστόν, εἶναι πολὺ τὸ μέσον. Διὰ τοῦτο γίνεται μάθημα ἀπαγγελίας καὶ ἀναγνώσεως τῶν ἱερῶν κειμένων καὶ ἄλλων κλασσικῶν καὶ δραματικῶν ἀκόμη ἔργων, ἐπιτελοῦνται δ' ὑπὸ τῶν φοιτητῶν καὶ δοκιμαστικαὶ λειτουργίαι. Ὁ μὴ γνωρίζων τὸ μάθημα τοῦτο νομίζει ὅτι πρόκειται περὶ πραγματικῆς λειτουργίας καθ' ὅσον ἡ μόνη μεταξὺ τῶν δύο διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ Τραπέζῃ ποτήριον καὶ ἀρτοφόριον εἶναι κενά. Δὲν θεωρεῖ περιττὸν ὁ καθηγητὴς νὰ ἀναπτύσσῃ εἰς τοὺς φοιτητὰς καὶ τὸ πῶς θὰ ἵστανται, πῶς θὰ κινῶνται, πῶς θὰ εὐλογῶσι καὶ ἀκόμη πῶς θὰ διευθετοῦν μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας ἢ τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπαναλαμβάνουν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντες οἱ φοιτηταί.

Πάντα τὰ μαθήματα ἄρχονται καὶ τελειώνουν διὰ γονυκλισίας καὶ ἀναγνώσεως καταλλήλου εὐχῆς ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ.

Ἐν τῷ ναῷ, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τιμωμένῳ, γίνεται κατὰ πρωῒαν καὶ ἑσπέραν προσευχὴ διαρκείας ἡμισείας ὥρας, ἅπαξ δὲ τῆς ἑβδομάδος μετὰ τὴν ἑσπερινὴν προσευχὴν γίνεται ἐν τῷ ναῷ κήρυγμα ὑπὸ ἐπισκόπων ἢ τῶν καθηγητῶν ἢ ἄλλων λογίων κληρικῶν ἐρχομένων πρὸς τοῦτο ἀπὸ πολὺ μακράν.

Ἑκάστην Τετάρτην λειτουργεῖ ἐν τῷ ναῷ τῆς σχολῆς ὁ Κοσμήτωρ αὐτῆς, ἑκάστην δὲ Παρασκευὴν εἷς τῶν καθηγητῶν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπέριττος πτωχοτάτη κατακόμβη βυζαντινοῦ ῥυθμοῦ πολλὰ μέτρα κάτωθι τοῦ ναοῦ, κοινωνοῦσι δ' ἐν ἀμφοτέραις τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων πάντες πλὴν τῶν ἐχόντων λόγους ὅπως μὴ προσέλθωσιν. Τόσον ἡ ἔναρξις ὅσον καὶ ἡ λῆξις ἑκάστου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους γίνεται διὰ πανηγυρικῆς λειτουργίας καὶ Θείας Κοινωνίας.

Ἡ τράπεζα εἶναι κοινή, συχνάκις δὲ κατὰ τὸ φαγητὸν γίνονται κηρύγματα καὶ νουθεσίαι. Προχθὲς μόλις γηραιὸς ἐπίσκοπος ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐλθὼν ἐκήρυξε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος.

Ἅπαντες οἱ φοιτηταὶ εἶναι αὐτοδικαίως μέλη τοῦ φοιτητικοῦ σώματος, ὑπευθύνου ἀδελφότητος ὀργανωμένης «διὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς ζωῆς τῆς Σχολῆς», ἥτις εἶναι διῃρημένη εἰς τὰ ἑξῆς τμήματα:

1) Τὸ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου (ἐξετάσεως καὶ μελέτης).

2) Τὸ τῆς ἐν τῷ ναῷ τάξεως.

3) Τὸ τῆς φιλοξενίας καὶ ψυχαγωγίας (Ἡ σχολὴ φιλοξενεῖ τοὺς ἐπισκεπτομένους αὐτὴν ἢ τοὺς φοιτητὰς αὐτῆς παρέχουσα φαγητὸν καὶ κλίνην).

4) Τὸ Ἱεραποστολικόν.

5) Τὸ Μουσικὸν καὶ

6) Τὸ Ἀθλητικόν.

Τὸ Ἱεραποστολικὸν τμῆμα συνεργάζεται μετὰ τῆς μεγάλης Ἀμερικανικῆς Ἱεραποστολικῆς Ἀδελφότητος, τῆς ὁποίας εἶναι μέλη πάντες οἱ φοιτηταί. Κυρίως βοηθεῖ τὸ κέντρον διενεργοῦν ἐράνους ὑπὲρ τῶν ἐν Ἰαπωνίᾳ, Κίνᾳ καὶ ἀλλαχοῦ χριστιανικῶν ἱδρυμάτων καὶ διευκολύνει δι' ὑποτροφιῶν τοὺς ἐκεῖ σπουδαστάς.

Τὸ τμῆμα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἔχει τοὺς ἑξῆς πέντε ὡραίους σκοπούς, μὲ τὴν παράθεσιν τῶν ὁποίων κλείω καὶ τὴν παροῦσαν ἀνταπόκρισιν.

1) Τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς ζωῆς διὰ τῆς ἡμερησίας προσευχῆς, σπουδῆς καὶ σκέψεως.

2) Τὴν παρακολούθησιν τῶν θείων Ἀκολουθιῶν ἡμερησίως.

3) Τὴν διηνεκῆ παράστασιν αὐτῶν ὡς μαρτύρων Χριστοῦ ἔν τε τῷ νοΐ, τῷ λόγῳ καὶ τῇ πράξει.

4) Τὴν διατήρησιν τῆς συναδελφικῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ μετὰ τὴν ἐκ τῆς σχολῆς ἔξοδον καὶ

5) Τὴν παρασκευὴν πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἐργασίαν πνευματικοῦ χαρακτῆρος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ νὰ εἶναι κοινωνοὶ τῆς πλουσίας ζωῆς ῥοῦ Χριστοῦ.

Ἐν Φιλαδελφείᾳ, Divinity School.

Ἀρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ ἀποκήρυξις τοῦ πολέμου.

Μέγα γεγονὸς ἐσημειώθη κατ' αὐτὰς ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἱστορίᾳ. Τῇ 28 Αὐγούστου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, οἱ ἐπίσημοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἰσχυροτέρων τοῦ κόσμου κρατῶν συνελθόντες ἐν Παρισίοις ὑπέγραψαν σύμφωνον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποκηρύσσεται ὁ πόλεμος ὡς ὄργανον ἐθνικῆς πολιτικῆς εἰς τὰς ἀμοιβαίας των σχέσεις καὶ γίνεται δεκτὴ ἀντ' αὐτοῦ ἡ καταναγκαστικὴ διαιτησία. Αἱ διαπραγματεύσεις πρὸς σύναψιν τοῦ συμφώνου τούτου ὑπῆρξαν μακραὶ διὰ τὸν γνωστὸν λόγον ὅτι πᾶν ἀγαθὸν πραγματοποιεῖται μετ'

ἐμποδίων. Ἀλλ' ἡ συνείδησις τῶν λαῶν εἶνε τόσον βαθεῖα καὶ ἡ ροπὴ πρὸς τὴν εἰρήνην τόσον ἰσχυρά, ὥστε οἱ πολιτικοὶ τῶν συνεννοουμένων κρατῶν ἄνδρες καὶ ἄκοντες ἴσως ἠναγκάσθησαν νὰ καταλήξωσιν εἰς τὴν ἐν λόγῳ πρωτάκουστον συμφωνίαν. Ἐφεξῆς κράτος, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελεν ἐξαντλήσει πᾶν μέσον πρὸς ἐπίλυσιν οἱασδήποτε διαφορᾶς του καὶ δὲν ἤθελε δεχθῇ τὴν διαιτησίαν ὡς μέσον ἐπιτεύξεως τοῦ δικαίου του, κηρύσσεται ἐκτὸς ὑπολήψεως καὶ τιμῆς· δὲν εἶνε δὲ εὔκολον νὰ ἐπιδειχθῇ περιφρόνησις πρὸς τὴν ἰδίαν ὑπογραφήν του. Ἡ σημασία τοῦ γεγονότος εἶνε μεγίστη, καὶ θὰ ἔπρεπεν οὐ μόνον πάντα τὰ κράτη τοῦ κόσμου ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ νὰ θέσωσι τὰς ὑπογραφάς των ὑπὸ τὸ Σύμφωνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ὑπογραφῆς προσηκόντως νὰ ἑορτασθῇ καὶ νὰ ἑορτάζηται πανταχοῦ ἐν τῇ Οἰκουμένῃ ὡς ἡ ἡμέρα τῆς ἐπισήμου ὑπὸ πάντων τῶν λαῶν ἀποκηρύξεως τοῦ πολέμου ὡς μέσου ἀπανθρώπου καὶ ἀνηθίκου πρὸς ἐπίλυσιν τῶν διαφορῶν τῶν λαῶν.

Παρήγορον φαινόμενον.

Ἐν τῷ παιδαγωγικῷ περιοδικῷ «Ἑρμῆς» ἀνέγνωμεν ὑπὸ τὸν τίτλον «τὰ θρησκευτικὰ εἰς τὸ σχολεῖον» ζωηρὰν ἀπολογίαν τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν εἰς τὸ σχολεῖον γραφεῖσαν ὑπὸ διδασκάλου εἰς ἀντίκρουσιν ἄρθρου ἄλλου διδασκάλου ἀντιφρονοῦντος. Τὸ πρᾶγμα εἶνε παρήγορον, Ἀλλ' ἄξια μείζονος προσοχῆς εἶνε ὅσα λέγει ὁ πρῶτος περὶ τοῦ τρόπου τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν· περὶ τοῦ «πῶς θὰ διδάξωμεν τὰ θρησκευτικὰ μεθοδικῶς οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτύχωμεν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ». Διότι, πράγματι, ἡ οὐσία τοῦ ὅλου ζητήματος ἔγκειται οὐχὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν καθ' ἑαυτήν, ἀλλ' εἰς τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας των, εἰς τὴν καρποφόρον διδασκαλίαν. Τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαῖον, καὶ εἰς αὐτὸ δέον νὰ προσέξουν οἱ καθηγηταὶ τῶν θρησκευτικῶν.

Ὁ Χρυσοῦς Κανών.

Εἰδοποιούμεθα ὑπὸ τῆς Γραμματείας τοῦ «Διεθνοῦς Χρυσοῦ Κανόνος» ὅτι ἡμέρα αὐτοῦ διὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὡρίσθη ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ προσεχοῦς Δεκεμβρίου 2. Ἔστι δὲ «Χρυσοῦς Κανών», ὡς θὰ ἐνθυμοῦνται πάντες οἱ ἀναγνῶσται τῆς «Ἐκκλησίας», ἡ ὑφ' ἑνὸς ἑκάστου ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν θυσία τῆς διὰ τὸ τακτικὸν γεῦμα τῆς ἡμέρας ἐκείνης δαπάνης καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ διὰ λιτοῦ ὀρφανικοῦ γεύματος. Ὁ «Χρυσοῦς Κανὼν» οὗτος τηρεῖται πανταχοῦ εἰς ἁπάσας τὰς χώρας, προσπάθεια δὲ σύντονος καταβάλλεται νὰ ἐξαπλωθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερον ἡ ὡραία αὕτη διεθνὴς ὑπὲρ τοῦ ὀρφανικοῦ κόσμου φιλανθρωπία. Εἶνε εὔκολον νὰ φαντασθῇ τις πόσον κολοσσιαῖον εἶνε τὸ κέρδος ἐκ τῆς τόσον ἀσημάντου δι' ἕκαστον ἄνθρωπον θυσίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς θὰ συμβάλῃ προσηκόντως εἰς τὸ διεθνὲς τοῦτο ἔργον.

Νέαι μέθοδοι.

Ἔν τινι χωρίῳ τῆς πολωνικῆς Βολυνίας τριάκοντα χωρικοὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἱερέως των μετέβησαν ἵνα θερίσωσι τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸν ὀρθόδοξον ναὸν ἀγρόν. Ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μόλις ἔτους ἐπήχθη κατολικὴ ἐνορία τοῦ ἀνατολικοῦ ρυθμοῦ, δῆλα δὴ ἐνορία οὐνιτική, ὁ ἱερεὺς τῆς ὁποίας, σφετερισθεὶς τὸν ναὸν ἐπεχείρησε νὰ ἰδιοποιηθῇ καὶ τὸν εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα ἀγρόν, ἀπολύσας τοὺς ὀπαδούς του κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐνοριτῶν. Ἐπηκολούθησε συμπλοκή, ἧς μετέσχε καὶ ὁ οὐνίτης ἱερεὺς προσωπικῶς κατὰ τρόπον ἐγγυώμενον εὐρὺ τοῦ οὐνιτισμοῦ τὸ μέλλον. Ἐξαγαγὼν περίστροφον ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν ὀρθοδόξων, ἐξ ὧν ἐφονεύθησαν ἑπτά. Ταῦτα περιγράφει «αὐτόπτης» μάρτυς καὶ δημοσιεύονται μετὰ πλειόνων λεπτομερειῶν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας πρὸς γνῶσιν τῶν νέων μεθόδων, τὰς ὁποίας μετέρχεται ἡ Οὐνία πρὸς ἐπικράτησιν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δὲν κατέστη εἰσέτι δυνατὸν νὰ συνέλθῃ ἡ Δ. Ι. Σύνοδος ἕνεκα τῆς ἀπουσίας τῶν Σεβ. Συνοδικῶν.

— Ἔν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τοῦ ἱ. κλήρου τῆς μητροπόλεως Κερκύρας ὁ σεβ. μητροπ. Κερκύρας κ. Ἀθηναγόρας εἰσηγήθη τὴν ἰδέαν ἀνεγέρσεως μνημείου εἰς τιμὴν τῶν ἀειμνήστων μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων Κερκύρας καὶ Παξῶν καὶ τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἀναπαυομένων ξένων ἱεραρχῶν, δαπάναις τοῦ κλήρου Κερκύρας. Ἡ εἰσήγησις ἐγένετο ἀσπαστὴ μετὰ προθυμίας ὑπὸ τῶν αἰδεσ. ἱερέων, ἀμέσως δὲ κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς Α. Σεβασμιότητος καὶ τῶν αἰδεσ. ἱερέων Δ. Βασιλᾶ, Δ. Καλέτζη, Γ. Μιχαλοπούλου καὶ Σ. Κρητικοῦ πρὸς συλλογὴν ἐράνων.

— Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας συνῆλθον εἰς συνδιάσκεψιν ἐν Πράγᾳ τὰ ἑκασταχοῦ Ἐθνικὰ Συμβούλια τοῦ «Παγκοσμίου Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν φιλίας μεταξὺ τῶν λαῶν διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν», ἐκλήθη δ' ἵνα παραστῇ καὶ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑλλάδος ἀποτελούμενον ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, Κ. Δυοβουνιώτου

Δημ. Μπαλάνου καὶ Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, οἵτινες καὶ μετέβησαν εἰς Πράγαν πλὴν τοῦ τελευταίου, κωλυθέντος. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἑλλην. ἀντιπροσωπείας ἐτέθη ὁ σεβ. μητροπ. Ναυπακτίας κ. Ἀμβρόσιος.

— Τυχὼν κανονικῆς ἀδείας μετέβη εἰς Ἀμερικὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Δαμασκηνὸς χάριν τοῦ σεισμοπαθοῦς ποιμνίου του.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κατὰ παράκλησιν τῆς Κιβερνήσεως ἀνέλαβε νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐκ σιτοδείας παθόντας ὀρεινοὺς πληθυσμοὺς τῆς Μητροπόλεώς του. Πρὸς τοῦτο δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔθηκεν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ τὸ ποσὸν Δρχ.300.000. Μεταβὰς εἰς Βόλον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος ἠγόρασε 10 βαγόνια ἀραβοσίτου, τὸ ὁποῖον διένειμεν εἰς τοὺς εἰρημένους πληθυσμούς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Κατά τινα τῶν τελευταίων συνεδριῶν ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διεσκέφθη ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ ἐπισκόπου Ἀδὰμ διαβιβάζοντος ἀπὸ μέρους σημαντικοῦ ἀριθμοῦ ὀρθοδόξων Κοινοτήτων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς παράκλησιν περὶ κανονικῆς αὐτῶν ἐξαρτήσεως ἐφεξῆς ἐκ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Ἡ Ἱ. Σύνοδος κατ' ἀρχὴν διετέθη εὐμενῶς πρὸς τὴν παράκλησιν ταύτην λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ αἰτοῦντες κατὰ τὰ 90 ο)ο ἀποτελοῦνται ἐκ καταγομένων ἐκ Γαλικίας μεταναστῶν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκβαίνει τῆς δικαιοδοσίας τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας ἀπεφασίσθη ὅπως ἐρωτηθῇ ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐθεντικὴ γνώμη τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου.

— Κατὰ τὴν ἐπ' ἐσχάτων γενομένην ὑπὸ τῆς πολωνικῆς βουλῆς ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Πολωνικοῦ κράτους, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐν αὐτῷ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐψηφίσθη τὸ ἐν αὐτῷ ἀναγεγραμμένον ποσὸν τῶν 2.030.980 ζλότ. Τὸ ποσὸν τοῦτο, καίτοι ὑπερβαίνει τὰ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν, οὐχ ἧττον κρίνεται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἄδικον καὶ ἀνεπαρκὲς ὡς μὴ ἀναλογοῦν πρὸς τὸ διὰ τὴν ἐν πολωνίᾳ Καθολικὴν Ἐκκλησίαν ψηφισθὲν ποσόν. Οἱ ἐν πολωνίᾳ κατόλικοι μετὰ καὶ τῶν Οὐνιτῶν συμποσοῦνται εἰς 22 ἑκατ., οἱ δ' ὀρθόδοξοι εἰς 4 ἑκατ. καὶ πλέον, κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἀναλογία εἶνε 1 : 5 – 6, ἢ ἀκριβέστερον 2 : 11. Ἐν τούτοις διὰ μὲν τοὺς κατολοίκους ὡρίσθη ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τὸ ποσὸν τῶν 22.653.129 ζλότ, διὰ δὲ τοὺς ὀρθοδόξους τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν τῶν 2.030 980, ἤτοι κατ' ἀναλογίαν 1 : 11. Ἐπὶ πλέον συμβαίνει καὶ τοῦτο: πάντα τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας προωρισμένα ποσὰ διατίθενται ἄνευ γνώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῶν Θρησκευμάτων, ἥτις καὶ διαχειρίζεται αὐτὰ κατὰ βούλησιν, ἤτοι πρὸς σκοποὺς μόνον αὐτῇ γνωστούς. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ δύναται μόνον νὰ αἰτῆται καὶ εἰσηγῆται, ἀλλ' ἄνευ οὐδεμιᾶς βεβαιότητος ὅτι καὶ εἰσακουσθήσεται. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀναγραφὴ οἱουδήποτε ποσοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ κράτους δὲν σημαίνει καὶ δαπάνην αὐτοῦ καθ' ὑποχρέωσιν, ἐφ' ᾧ καὶ ἡ Διεύθυνσις τῶν Θρησκευμάτων προβαίνει καὶ εἰς «οἰκονομίας» κατὰ τὴν ἰδίαν κρίσιν. Καταντᾷ λοιπὸν τὸ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας ἀναγεγραμμένον ποσὸν νὰ ἔχῃ θεωρητικὴν μόνον ἀξίαν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐπόψεων δὲ τούτων ἄδικος χαρακτηρίζεται ἡ συμπεριφορὰ τοῦ πολων. κράτους πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον ἐν αὐτῷ Ἐκκλησίαν, ἀπροκαλύπτως ἐν ἥσσονι μοίρᾳ λογιζομένην ἐν σχέσει πρὸς τὴν Καθολικήν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ «Χριστιανικῷ Βήματι» τῶν ἐνταῦθα κατολικῶν ὅτι μεγάλως ἀπασχολεῖ τοὺς ἐν Αὐστραλίᾳ κατολικοὺς τὸ ἐν Σίδνεϋ μέλλον νὰ συνέλθῃ τὴν 6—9 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. 28ον διεθνὲς Εὐχαριστιακὸν Συνέδριον, καταβάλλονται δὲ πολλαὶ προσπάθειαι διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν καλλιτέραν αὐτοῦ διοργάνωσιν ὥστε νὰ μὴ ὑπολειφθῇ τοῦ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τελευταίου Συνεδρίου· προβλέπονται ὅμως σοβαραὶ δυσκολίαι εἰς τοῦτο, διότι ἡ τεραστία ἀπόστασις καὶ τὸ πολυδάπανον τοῦ ταξειδίου θὰ περιορίσωσιν ἀσφαλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν. Δύναται ἐν τούτοις νὰ θεωρῆται ἀπὸ τοῦδε ἐξησφαλισμένη ἡ συμμετοχὴ κατολικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Ἰρλανδίας, τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Ἱσπανίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας, τῆς Πολωνίας, τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς Ρουμανίας, τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Κίνας. Διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἐμεγεθύνθησαν τὰ ξενοδοχεῖα τοῦ Σίδνεϋ καὶ ἐνοικιάσθη ἀπὸ τοῦδε τὸ «Taun Hall» τῆς πόλεως διὰ θρησκευτικὰς παραστάσεις. Ἐπίσης σπουδαῖαι καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀνοικοδομουμένου ναοῦ τῆς Μητροπόλεως Σίδνεϋ μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ Συνεδρίου.

— Μεταξὺ τῆς 13—16 λήξαντος μηνὸς ἐν Οὐτρέχτῃ τῆς Ὁλλανδίας συνεκροτήθη ἡ ἑνδεκάτη Διεθνὴς Συνδιάσκεψις τῶν Παλαιοκαθολικῶν πρὸς συζήτησιν ἐπὶ διαφόρων θεμάτων, ἅτινα ἐπασχολοῦσι τοὺς κύκλους τῶν Παλαιοκαθολικῶν. Μεταξὺ τῶν θεμάτων τούτων τὰ σπουδαιότερα εἶνε: τὰ θρησκευτικὰ ρεύματα ἐν τῷ συγχρόνῳ ρωμαϊκῷ κατολικισμῷ, ἡ νεωτέρα θεοσοφία καὶ ἡ ἐλευθέρα Κατολικὴ Ἐκκλησία, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, ὁ Κατολικισμὸς καὶ ἡ Παλαιοκαθ. Ἐκκλησία, ἰδιαίτατα δὲ ἡ στάσις τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντι τῶν ἐν τῇ παγκοσμίῳ Συνδιασκέψει τῆς Λωζάννης γενομένων.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, Πρωτοπρεσβυτέρου, Εἰσαγωγὴ εἰς τὸν Ἱερὸν Ψαλτῆρα. Ἀλεξάνδρεια 1928.— Μεταξὺ τῶν ἀπαυγασμάτων τῶν περὶ τὸν ἱερὸν Ψαλτῆρα ἀφνειῶν μελετῶν τοῦ πασιγνώστου παρ' ἡμῖν συγγραφέως τὸ ἔργον τοῦτο κατέχει τὴν μᾶλλον διακεκριμένην θέσιν ὡς ἐξαντλοῦν κατὰ τὸν ἐπιστημονικώτερον τρόπον πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸ πολύτιμον τοῦτο βιβλίον τῆς Ἁγ. Γραφῆς. Ἡ Εἰσαγωγὴ διαιρουμένη εἰς τέσσαρα τμήματα, ἐν

μὲν τῷ πρώτῳ πραγματεύεται περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ Ψαλτῆρος, διὰ δὲ τοῦ δευτέρου ἐξετάζει τὰ τῆς γλώσσης αὐτοῦ· ἐν τῷ τρίτῳ ἐκθέτει τὴν Θεολογίαν τοῦ Ψαλτῆρος καὶ διὰ τοῦ τετάρτου ἐπισφραγίζει τὴν ὅλην συγγραφὴν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς χρήσεως τοῦ Ψαλτῆρος. Ἐν βραχεῖ σημειώματι δύσκολον εἶνε νὰ παρασχεθῇ ἐμπεριστατωμένη τοῦ περιεχομένου τῆς συγγραφῆς διάπτυξις. Τοῦτο μόνον δυνατὸν νὰ προστεθῇ, ὅτι οὐδὲ μία ἀφορῶσα εἰς τὸν θαυμάσιον Ψαλτῆρα λεπτομέρεια ἀφέθη ἀχρησιμοποίητος ἢ πᾶσα δ' ἔκθεσις τοῦ περιεχομένου εἶνε τόσον μεθοδική, ἐξαντλητικὴ τοῦ θέματος καὶ ἅμα ἀναψυκτικὴ τῆς ψυχῆς, ὥστε τὸ βιβλίον νὰ ἀναγινώσκεται μεθ' ὅσης δίψης καὶ τὰ ἄλλα τοῦ πατρὸς Καλλινίκου ἔργα.

Οἰκονόμου Νικολάου Μπουγᾶ, Ἡ περιβολὴ καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ κλήρου καὶ αἱ συγχρονιστικαὶ τάσεις αὐτοῦ Καῖρον 1928. — Τὸ περιεχόμενον τοῦ τεύχους τούτου ἀποτελεῖ «ἀνθυπόμνημα» τοῦ αἰδ. συγγραφέως, ἱερέως ἐν Ἀσσιοὺτ τῆς Αἰγύπτου, ὑποβληθὲν εἰς τὴν Τελετουργικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἐν αὐτῷ ὁ σ. πραγματεύεται περὶ τῆς «περιβολῆς τοῦ κλήρου», περὶ τῶν ἐκ τῶν τάσεων προφάσεων καὶ τῶν ψευδῶν αἰτιολογιῶν τῶν νεωτεριστῶν», περὶ τῆς ἀγαμίας τῶν ἐπισκόπων», περὶ «τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν συγχρονιστικῶν τάσεων καὶ τοῦ δευτέρου γάμου τῶν ἱερέων» καὶ «περὶ τοῦ καθαγιασμοῦ τοῦ σχήματος». Ὁ σ. προσπαθεῖ νὰ διαφωτίσῃ τὴν κοινὴν γνώμην «καθ' ὅλον το ἀσθενὲς τῶν δυνάμεών του» καὶ «στηρίξῃ τὴν λαϊκὴν πεποίθησιν εἰς τὴν ἐμμονὴν τῶν πατρικῶν παραδόσεων».

Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Δημητρίου Δρος Θ. καὶ Φ., Ἀπάντησις εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Παραμυθίας καὶ Πάργας κ. Ἀθηναγόρα γενομένην ἐπὶ τοῦ συγγράμματος «Οἱ ἐξωκατάκοιλοι ἄρχοντες τῆς ἐν Κων)πόλει Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐν Ἀθήναις 1927» κριτικήν. Ἀθῆναι 1928

ΧΑΙΡΩΝΙΔΕΙΟΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

Ἡ Πρυτανεία τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου

Δηλοῖ ὅτι ἀποφάσει τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς προκηρύσσεται διαγώνισμα ἐκ τοῦ Χαιρωνιδείου κληροδοτήματος ἔχον θέμα τὴν σύνταξιν «πραγματείας περὶ τῆς Ἱστορίας καὶ τῶν μεθόδων τῆς Κατηχητικῆς».

α) Τοῦ διαγωνίσματος δικαιοῦνται νὰ μετάσχωσιν Ἕλληνες Θεολόγοι.

β) Ἡ πραγματεία πρέπει νὰ σύγκειται ἐκ τεσσάρων τοὐλάχιστον τυπογρ. φύλλων σχήματος ὀγδόου.

γ) Τὰ χειρόγραφα αὐτῆς εὐανάγνωστα καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας μόνον ὄψεως τοῦ χάρτου γεγραμμένα δέον νὰ ἀποσταλῶσι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μετὰ συνημμένου φακέλλου ἐσφραγισμένου καὶ φέροντος ἔνδον μὲν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἔξωθεν δὲ ῥητὸν φερόμενον καὶ ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τῆς πραγματείας μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1928.

Τὸ ἔπαθλον τῆς βραβευθησομένης πραγματείας ὡρίσθη εἰς δραχμὰς δεκαπεντακισχιλίας, θὰ ἐκτυπωθῇ δ' αὕτη εἰς ἀντίτυπα 500 δαπάνῃ τοῦ κληροδοτήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουνίου 1928 Ὁ Πρύτανις

Ν. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πᾶν ἔμβασμα πρὸς τὴν «Ἐκκλησίαν» ὡς καὶ πᾶσα ἐπιστολὴ σχετικὴ πρὸς τὴν διαχείρισιν καὶ τὴν διεκπεραίωσιν δέον ἐφεξῆς νὰ διευθύνηται ***μόνον «Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον, Ἀθήνας.***

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Γνωστὸν ποιεῖται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἡμέραν Σάββατον καὶ ὥραν 10 π. μ. ἐνεργηθήσεται ἐν τοῖς γραφείοις ἡμῶν πλειοδοτικὴ δημοπρασία ἐκποιήσεως ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν προερχομένων ἐκ κληρονομίας ἀποβιωσάντων Ἀρχιερέων.

Ἀθῆναι τῇ 18 Αὐγούστου 1928.

Ἐκ τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Λειμῶνος Λέσβου προκηρύσσει μειοδοτικὸν διαγωνισμὸν προμηθείας 1350 μέτρων σιδηροσωλήνων μετὰ περικοχλίων μήκους 3—4 μέτρων, ἐσωτερικῆς διαμέτρου 1 1)2 ἴντσας. Ἡ παράδοσις θὰ γείνῃ εἰς Σκάλαν Καλλονῆς τράνζιτο μετὰ 20ήμερον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν τελευταῖον μειοδότην τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου. Προσφοραὶ γίνονται δεκταὶ μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου ἐ. ἔ. εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βράχου «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν διετοῦς ἐνοικιάσεως ἢ χορτονομὴ τῶν Λειβαδίων Μονῆς 1) Βαθειᾶς, 2) Φρούστας, 3) Πηγαδακίου. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Νεμέᾳ τὴν 26ην τρεχοντ. μηνὸς Αὐγούστου ἐν ἡμέρ. Κυριακῇ καὶ ὥρ. 10—12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμ]φου Νεμέας κ. Κωνστ. Μετράκου, ἢ τοῦ ἑτέρου Συμ]φου κ. Ἀθανασίου Τσέλιου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῶν Ἡνωμένων Μονυδρίων Πωγωνίου προκηρύσσει τὴν 2 7)βρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 2—5 μ. μ. ἐν Παρακαλάμῳ (Πογδόριανη) ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Πωγωνίου Δημοπούλου πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μονοετοῦς ἐνοικιάσεως τοῦ Γεωμόρου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σωσίνου κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐπὶ τούτῳ διακηρύξεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῶν ὁποίων οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ ἐν Δελβινακίῳ Γραφείῳ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Στεφανίῳ Ἱερᾶς Μονῆς (ὁ Ἅγιος Δημήτριος) διακηρύττει ὅτι μὴ δοθείσης οὐδεμιᾶς προσφορᾶς ἐπὶ τῆς δημοπρασίας τῆς ἐνεργηθείσης τὴν 22 Ἰουλίου ἐ. ἔ. διὰ τὴν ἐνοικίασιν τῶν ἀγρῶν Καρυᾶς, Μεγάλου Βάταζα κλπ. ἐπαναλαμβάνεται αὕτη τὴν 26ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς καὶ ἡ προηγουμένη ὅρους οὓς δύνανται νὰ λάβουσι γνῶσιν οἱ βουλόμενοι προσερχόμενοι εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ζαχόλῃ Ἱερᾶς Μονῆς Προφήτου Ἠλιοὺ διακηρύττει ὅτι τῇ 14η Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 12 π. μ. ἐν Δερβενίῳ ἐκθέτει εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν μονοετοῦς ἐνοικιάσεως τὴν ἐλαιοσυλλογὴν τοῦ ἐν Εὐρωστίνῃ ἐλαιῶνος καὶ ἐλαιοτριβείου τῆς Μονῆς ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ζαχόλης Κωνσταντ. Τσουτσάνη ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου καὶ ἑνὸς μέλους τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς κατὰ τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου ὧν ἀντίγραφον εὑρίσκεται εἰς τὸ ἄνω συμβολαιογραφεῖον καὶ τῆς Μονῆς ὧν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πυθαρίου διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐνοικίασις τῆς ἐφετεινῆς ἐσοδείας ἠρτημένου βαλανιδοκάρπου τῆς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Μονῆς ἀνηρτημένης διακηρύξεως, ἧς δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν Ἡ ὁριστικὴ κατακύρωσις γενήσεται τὴν δεκάτην πέμπτην (15) Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 6 μ. μ. ἐν τῷ κατὰ τὴν παραλίαν Ἐρεσοῦ κειμένῳ καφενείῳ Λεωνίδα Κλασταδατόπῳ συνήθει τῶν πλειστηριασμῶν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐρεσοῦ καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Μακρομάλλης προκηρύττει ὅτι δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 5964 ἐ. ἔ. διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ῥητινοσυλλογῆς τοῦ πευκοδάσους τῆς Μονῆς, κατὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ἧς ἀντίγραφα εἶνε κατατεθειμένα ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Ζαχνοῖς τῇ 9 Σεπτεμβρίου 1928 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 τῆς μεσημβρίας ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Γ. Ζωνιάδου καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Χίῳ Ἱ. Μονῆς Μουνδῶν διακηρύττει ὅτι κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 7298 ἐγκριτικῆς ἀδείας τοῦ Γ. Ε. Ταμείου ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πρὸς ἀνθρακοποιΐαν ἡ ἐκρίζωσις μέρους τῆς θαμνώδους ἐκτάσεως τῆς Μονῆς ἧς οἱ ὅροι εἰσὶ κατατεθειμένοι ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς ἔνθα οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται τὴν 23ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐν τῷ συνήθει τόπῳ δημοπρασιῶν Βολισσοῦ, ἐνώπιον τοῦ Ἡγ)λίου καὶ τοῦ Συμβολαιογράφου Βολισσοῦ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Σταγιάδων δηλοποιεῖ ὅτι συνεπείᾳ τῆς ὑπ' ἀριθ. 5340 ἐ. ἔ. διαταγῆς τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις 25 αἰγῶν γεγηρακυιῶν, 5 προβατινῶν ὁμοίων καὶ ἑνὸς τράγου ὁδηγοῦ ὁμοίου, τῆς ἄνω Ἱερᾶς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Καλαμπάκᾳ καὶ εἰς τὸν συνήθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον τὴν 19ην, 26ην Αὐγούστου καὶ 2αν Σεπτεμβρίου 1928, καθ' ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἑκάστης ἡμέρας ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταυταρίθμου διακηρύξεως, ἧς γνῶσιν δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ βουλόμενοι πρὸ πάσης πλειοδοσίας.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν τῇ Μητροπόλει Ἀργολίδος Ἱερᾶς Μονῆς Ταλαντίου προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς μισθώσεως αἱ ἐν ταῖς θέσεσι Ψωριάρη καὶ Χωράφι Παπᾶ βοσκήσιμοι καὶ καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ταλαντίου συμφώνως τῇ διακηρύξει τῶν ὅρων τῇ κατατεθειμένῃ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Μονῆς Ταλαντίου, τῆς Κοινότητος Ἡρωχναίου, καὶ τῆς Κοινότητος Γκέρμπεσι Ἡ δημοπρασία γενήσεται εἰς Ναύπλιον εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τῇ 9η τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ 1928 ἔτους ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἀρξομένη τῇ 10 π. μ. ὥρᾳ καὶ λήξουσα τῇ 12η τῆς μεσημβρίας τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐνώπιον ἀντιπροσώπου ἡμῶν καὶ τοῦ Συμβολαιογράφου Ναυπλίου κ. Ἰωάννου Ν. Τουλακοπούλου Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται δραχμαὶ χίλιαι ἐτησίως.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενιᾶς προκηρύττει ὅτι συνεπείᾳ τῶν ὑπ' ἀριθ. 3534 καὶ 3535 ἐ. ἔ. διαταγῶν τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ Πελασγίας (Γαρδικίου) Α'. καὶ Β'. τμῆμα, Βελεσίου καὶ Σουβάλας κείμενα κτήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ξενιᾶς κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ταυταρίθμου συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ἧς ἀντίγραφα κατατεθήσονται ἔν τε τῷ γραφείῳ τῆς Κοινότητος Γαρδικίου καὶ τῆς Μονῆς Ξενιᾶς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πελασγίᾳ (Γαρδίκιον) τῇ 26η Αὐγούστου ἐ. ἔ ἡμέρᾳ Κυριακῇ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 12ης ὥρας τῆς μεσημβρίας ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Φαλάρων κ. Γ. Πολυμεροπούλου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Πρώτη προσφορὰ ὁρίζεται 1) διὰ τὸ Α'. τμῆμα Γαρδικίου δρ. 2000 σῖτος ὀκ 400 καὶ φακὲς ὀκ. 50. 2) διὰ τὸ Β'. τμῆμα δραχ. 2000 σῖτος ὀκ. 400 καὶ ῥεβύθια ὀκ. 50. 3) διὰ τοὺς ἀγροὺς Βελεσίου δραχ. 1800 σῖτον ὀκ. 300 καὶ κουκιὰ ὀκ 100. 4) διὰ τοὺς ἀγροὺς Σουβάλας δραχ. 1500 σῖτον ὀκ. 200 καὶ φακὲς ὀκ. 30. Οἱ συναγωνισθησόμενοι ὀφείλουσι νὰ παρουσιάσωσιν ἀπόδειξιν ὅτι κατέβαλον ἐν δημοσίῳ ταμείῳ ἢ ἐν τῷ Καταστήματι ἢ Ὑποκ)τι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἢ νὰ καταθέσωσι κατὰ τὴν ὥραν τῆς δημοπρασίας εἰς τοὺς διενεργοῦντας αὐτὴν λόγῳ ἐγγυοδοσίας ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1)5 τοῦ ἐτησίου μισθώματος, ἄλλως εἶνε ἀπαράδεκτοι ὡς ἀπαράδεκτος τυγχάνει καὶ πᾶσα δι' ἀναφορᾶς προσφορὰ ἄνευ ἐγγυοδοσίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπή
ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, ΣΥΡΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Διευθυντής
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
Ἐσωτ. Δρχ. 50. Ἐξωτ. Φρ. 50. Ἀμερικῆς Δολ. 3
Γραφεῖα «Ἐκκλησίας»:
Μέγαρον Ἀρχιεπισκοπῆς ὁδὸς Φιλοθέης 21

Τύποις «Φοίνικος» Ὁδὸς Σταδίου 44 Ἀθῆναι